

EUROPESE WETGEVING IN HET DOMEIN VAN DE VEILIGHEID EN DE GEZONDHEID OP HET WERK

1. ONTWIKKELING VAN DE EUROPESE WETGEVING.....	3
2. DE EUROPESE BASISREGLEMENTERING mbt VEILIGHEID EN GEZONDHEID OP HET WERK, NA HET VERDRAG VAN AMSTERDAM.	4
3. HET TOT STAND KOMEN VAN EEN EUROPESE RICHTLIJN - RAADPLEGINGPROCEDURES.....	11
1.1 Economische en sociale richtlijnen.....	11
1.1.1 Economische richtlijnen.....	11
1.1.2 Sociale richtlijnen.....	12
1.2 Totstandkoming van de sociale richtlijnen.....	12
1.2.1 Voorbereidende fase : ontwerp en opstellen van de teksten.....	12
1.2.2 Tweede fase : eerste lezing.....	13
1.2.3 Derde fase : tweede lezing en goedkeuring.....	13
1.2.4 Aanpassingen en wijzigingen van bestaande richtlijnen.....	14
4. OMZETTING VAN DE EUROPESE RICHTLIJNEN IN BELGISCH RECHT.....	16
5. RICHTLIJNEN EN AANBEVELINGEN AFKOMSTIG VAN HET DIRECTORAAT GENERAAL V VAN DE EUROPESE UNIE BETREFFENDE DE BESCHERMING VAN DE VEILIGHEID EN DE GEZONDHEID VAN DE WERKNEMERS.....	20
1.3 Uitgevaardigde richtlijnen.....	20
1.3.1 Veiligheid en gezondheid op de arbeidsplaats (tabel III).....	20
1.3.1.1 Arbeidsplaatsen.....	22
1.3.1.2 Arbeidsmiddelen.....	22
1.3.1.3 Persoonlijke beschermingsmiddelen.....	25
1.3.1.4 Manuele behandeling van lasten.....	26
1.3.1.5 Beeldschermapparatuur.....	27
1.3.1.6 Kankerverwekkende stoffen.....	28
1.3.1.7 Biologische agentia.....	29
1.3.1.8 Tijdelijke en mobiele bouwplaatsen.....	30
1.3.1.9 Veiligheids- en gezondheidssignalering.....	32
1.3.1.10 Zwangere werkneemsters.....	32
1.3.1.11 Winningsindustrieën - Borigen.....	34
1.3.1.12 Winningsindustrieën in dagbouw en ondergronds.....	34
1.3.1.13 Vissersvaartuigen.....	35
1.3.1.14 Chemische agentia.....	36
1.3.1.15 Explosieve atmosferen.....	36
1.3.1.16 Trillingen.....	37
1.3.1.17 Lawaai.....	37
1.3.1.18 Elektromagnetische velden.....	37
1.3.1.19 Optische stralen.....	38
1.3.1.20 Vinylchloride.....	38
1.3.1.21 Kaderrichtlijn Chemische, Fysische en Biologische agentia.....	38

1.3.1.22	Lood.....	39
1.3.1.23	Asbest.....	39
1.3.1.24	Verboden stoffen.....	40
1.3.1.25	Indicatieve grenswaarden.....	40
1.3.2	Aanverwante domeinen	41
1.3.2.1	Seveso I en Seveso II.....	41
1.3.2.2	Uitzendarbeid.....	41
1.3.2.3	Medische hulpverlening aan boord van schepen	41
1.3.2.4	Arbeidstijd	42
1.3.2.5	Jongeren.....	42
1.3.2.6	Beroepsziekten (zie tabel III).....	43
1.3.2.7	. Zelfstandigen.....	43
1.3.2.8	Reach verordening	43
1.3.2.9	GHS verordening	44
1.4	Voorstellen	46
1.4.1	SEVESO III.....	46
1.5	Andere werkzaamheden.....	46
1.5.1	Communautaire veiligheids- en gezondheidsstrategie 2007-2012.....	46
1.5.2	Grote schoonmaak in de Europese wetgeving	47
1.5.3	Organische oplosmiddelen	47
1.5.4	Normalisatie	48
1.5.5	Landbouw	48
1.5.6	Informatiebrochures – niet-bindende guidelines.....	48
1.5.7	Arbeidsgebonden stress	49
1.5.8	Comité hoge functionarissen arbeidsinspectie Zie websites europa : SLIC.....	49
1.5.9	Evaluatie van de toepassing van de richtlijnen	49
1.5.10	Harmonisatie statistieken beroepsziekten en arbeidsongevallen	49
6.	<i>RICHTLIJNEN AFKOMSTIG VAN HET D.G. III VAN DE EUROPESE UNIE BETREFFENDE DE HARMONISATIE VAN DE EUROPESE WETGEVING VOOR HET OP DE MARKT BRENGEN VAN MACHINES EN PRODUCTEN.....</i>	50
7.	<i>Integrale teksten – website EU.....</i>	50
8.	<i>Bijlagen.....</i>	50

TOELICHTING

De wetgeving inzake de veiligheid en de gezondheid op het werk wordt sedert 1989 van op Europees niveau gestuurd. Het was de bedoeling een harmonisatie te bekomen in alle Europese lidstaten van de wetgeving ter bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers.

De toepassing op Nationaal niveau wordt afhankelijk gemaakt van de omzetting van de Europese richtlijnen in Nationaal recht. Bijgaand overzicht geeft de stand van zaken van deze omzetting en de stand van zaken van de bespreking van de voorstellen door de Commissie ingediend en voorbereid.

Daarbij werd minder aandacht besteed aan de oudere Europese richtlijnen die reeds jaren in de nationale wetgeving omgezet werden. In dit overzicht opgenomen genummerde stukken van het Europees Publikatieblad zijn te verkrijgen bij het Belgisch Staatsblad, Leuvensesteenweg 40 - 1000 Brussel. Tel. : 02/512.00.26. of via de website van de Europese commissie http://eur-lex.europa.eu/RECH_menu.do?ihmlang=nl

1. ONTWIKKELING VAN DE EUROPESE WETGEVING

De ontwikkeling van de Europese wetgeving inzake veiligheid en gezondheid is sedert het basisverdrag van Rome langzaam gegroeid en werd niet steeds op eenzelfde filosofie of via eenzelfde benaderingswijze uitgevoerd. Na de aanpassing van het Verdrag via de eenheidsakte in 1986, werd een nieuwe impuls gegeven door wijziging van artikel 118A. Anderzijds, werd een ambitieus Europees programma gerealiseerd om tegen eind 1992 één Europese markt te bekomen.

De vrije circulatie van goederen verwezenlijkte enkel het economische aspect van de eenheidsmarkt en had een duidelijke invloed op de veiligheid van de producten die op de markt gebracht worden. Tegelijkertijd wenst de Europese Commissie een sociaal luik te verwezenlijken waarvoor de basis gelegd werd in de kaderrichtlijn van 1989 betreffende de veiligheid en de gezondheid.

Aanpassingen aan het verdrag (Maastricht, Amsterdam) hebben de basisartikels die betrekking hebben op de veiligheid en gezondheid van de werknemers gewijzigd en verder gespecificeerd. Een belangrijke wijziging in het sociaal overleg betreffende de voorbereiding van deze wetgeving werd eveneens ten gronde aangepast. De uitbreiding van de EU tot oost Europa stelt de Commissie voor nieuwe uitdagingen. Zowel de procedures , als beslissingwegen en controle mogelijkheden zullen moeten aangepast worden aan de sterke toename van het aantal lidstaten.

Bijgevoegd overzicht is hoofdzakelijk gewijd aan het sociaal luik, de richtlijnen ontwikkeld door het Directoraat-Generaal V (DG V), deze betreffen de veiligheid en de gezondheid van de werknemers. Er wordt eveneens een kort overzicht gegeven van andere richtlijnen die een duidelijk impact hebben op de veiligheid en de gezondheid van de werknemers. Deze richtlijnen werden uitgewerkt door DG III (het verwezenlijken van de eenheidsmarkt en op de markt brengen van producten en door DG XI (betreffende milieuzaken, consumentebelangen en nucleaire veiligheid).

2. DE EUROPESE BASISREGLEMENTERING mbt VEILIGHEID EN GEZONDHEID OP HET WERK, NA HET VERDRAG VAN AMSTERDAM.

In het EU-Verdrag vinden wij in volgende artikelen aspecten van bescherming van de gezondheid en veiligheid terug :

Artikel 2

“De Gemeenschap heeft tot taak, door het instellen van een gemeenschappelijke markt en een economische en monetaire unie en door de uitvoering van het gemeenschappelijk beleid of de gemeenschappelijke activiteiten, bedoeld in de artikelen 3 en 4, het bevorderen van een harmonische, evenwichtige en duurzame ontwikkeling van de economische activiteit binnen de gehele Gemeenschap, een hoog niveau van werkgelegenheid en van sociale bescherming, de gelijkheid van mannen en vrouwen, een duurzame en niet-inflatoire groei, een hoge raad van concurrentievermogen en convergentie van economische prestaties, een hoog niveau van bescherming en verbetering van de kwaliteit van het milieu, een verbetering van de levensstandaard en van de kwaliteit van het bestaan; de economische en sociale samenhang en de solidariteit tussen de lidstaten.”

Deze specifieke doelstellingen werden ingebracht met het Verdrag van Maastricht. Er is geen expliciete verwijzing naar veiligheid en gezondheid.

Artikel 3

"Onder de voorwaarden en volgens het tijdschema dat het Verdrag voorziet omvat het optreden van de Gemeenschap :

- c. een interne markt, gekenmerkt door de afschaffing tussen de lidstaten van hinderpalen voor het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal,
- f. een gemeenschappelijk beleid op het gebied van het vervoer,
- h. het nader tot elkaar brengen van de nationale wetgevingen in de mate waarin dat voor de werking van de gemeenschappelijke markt noodzakelijk is,
- j. een beleid op sociaal gebied, met inbegrip van een Europees Sociaal Fonds,
- k. de versterking van de economische en sociale samenhang,
- l. een beleid op het gebied van het milieu,
- p. een bijdrage tot het verwezenlijken van een hoog niveau van bescherming van de gezondheid."

De punten f, j, k, l en p werden toegevoegd met het Verdrag van Maastricht in de opsomming onder artikel 3.

Artikel 6

Dit nieuw artikel, ingevoegd via Amsterdam, stelt dat :

“De eisen inzake milieubescherming moeten worden geïntegreerd in de omschrijving en

uitvoering van het beleid en het optreden van de Gemeenschap, als bedoeld in artikel 3, in het bijzonder met het oog op het bevorderen van duurzame ontwikkeling.”

Een dergelijk artikel is er niet voor veiligheid.

Artikel 94

“De Raad stelt op voorstel van de Commissie en na raadpleging van het Europees Parlement en het Economisch en Sociaal Comité met eenparigheid van stemmen richtlijnen vast voor de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten welke rechtstreeks van invloed zijn op de instelling of de werking van de gemeenschappelijke markt.”

Dit artikel (het oude art. 100) is het basisartikel voor de aanpassing van de wetgevingen.

Artikel 95

Het oude art. 100 A (nu art. 95) werd met het Amsterdamverdrag aangepast en wel in de punten 100 A 3, A 4, A 5, A 6. Punten 7 en 8 werden toegevoegd.

- "3. De Commissie zal bij haar in lid 1 bedoelde voorstellen op het gebied van de volksgezondheid, de veiligheid, de milieubescherming en de consumentenbescherming uitgaan van een hoog beschermingsniveau, daarbij in het bijzonder rekening houdend met alle nieuwe ontwikkelingen die op wetenschappelijke gegevens zijn gebaseerd. Ook het Europees Parlement en de Raad zullen binnen hun respectieve bevoegdheden deze doelstelling trachten te verwezenlijken.
4. Wanneer een lidstaat het, nadat de Raad of de Commissie een harmonisatiemaatregel heeft genomen, noodzakelijk acht nationale bepalingen te handhaven die hun rechtvaardiging vinden in gewichtige eisen als bedoeld in artikel 30 of verband houdend met de bescherming van het milieu of het arbeidsmilieu, geeft hij zowel van die bepalingen als van de redenen voor het handhaven ervan, kennis aan de Commissie.
5. Wanneer een lidstaat het na het nemen van een harmonisatieregule door de Raad of de Commissie noodzakelijk acht, nationale bepalingen te treffen die gebaseerd zijn op nieuwe wetenschappelijke gegevens die verband houden met de bescherming van het milieu of het arbeidsmilieu vanwege een specifiek probleem dat zich in die lidstaat heeft aangediend nadat de harmonisatiemaatregel is genomen, stelt hij de Commissie voorts, onverminderd lid 4, in kennis van de voorgenomen bepalingen en de redenen voor het vaststellen ervan.
6. Binnen zes maanden na de in de leden 4 en 5 bedoelde kennisgevingen keurt de Commissie de betrokken nationale bepalingen goed of wijst die af, nadat zij heeft nagegaan of zij al dan niet een middel tot willekeurige discriminatie, een verkapte beperking van de handel tussen de lidstaten, of een hinderpaal voor de werking van de interne markt vormen.

Indien de Commissie binnen deze termijn geen besluit neemt, worden de in lid 4 en 5 bedoelde nationale bepalingen geacht te zijn goedgekeurd.

7. Indien het complexe karakter van de aangelegenheid zulks rechtvaardigt en er geen gevaar

bestaat voor de gezondheid van de mens, kan de Commissie de betrokken lidstaat ervan in kennis stellen dat de in dit lid bedoelde termijn met ten hoogste zes maanden kan worden verlengd.

8. Indien een lidstaat krachtens lid 6 gemachtigd is om nationale bepalingen te handhaven of te treffen die afwijken van een harmonisatiemaatregel, onderzoekt de Commissie onverwijld of er een aanpassing van die maatregel moet worden voorgesteld.

Indien een lidstaat een specifiek probleem in verband met volksgezondheid aan de orde stelt op een gebied waarop eerder harmonisatiemaatregelen zijn genomen, brengt hij dit ter kennis van de Commissie die onverwijld onderzoekt of zij passende maatregelen aan de Raad moet voorstellen."

Artikel 136

Het oorspronkelijke art. 117 uit het Verdrag van Rome werd gewijzigd met het Verdrag van Amsterdam. Het art. 136 luidt nu als volgt :

"De Gemeenschap en de lidstaten stellen zich, indachtig sociale grondrechten zoals vastgelegd in het op 18 oktober 1961 te Turijn ondertekend Europees Sociaal Handvest en in het Gemeenschapshandvest van de sociale grondrechten van de werkenden van 1989, ten doel de bevordering van de werkgelegenheid, de gestage verbetering van de levensomstandigheden en de arbeidsvoorwaarden, zodat de onderlinge aanpassing daarvan op de weg van de vooruitgang wordt mogelijk gemaakt, alsmede een adequate sociale bescherming, de sociale dialoog, de ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen om een duurzaam hoog werkgelegenheidsniveau mogelijk te maken, en de bestrijding van uitsluiting.

Te dien einde leggen de Gemeenschap en de lidstaten maatregelen ten uitvoer waarin rekening wordt gehouden met de verscheidenheid van de nationale gebruiken, met name op het gebied van contractuele betrekkingen, alsmede met de noodzaak het concurrentievermogen van de economie van de Gemeenschap te handhaven.

Zij zijn van mening dat een dergelijke ontwikkeling zal voortvloeien, zowel uit de werking van de gemeenschappelijke markt waardoor de harmonisatie der sociale stelsels zal worden bevorderd, als uit de in dit Verdrag bepaalde procedures en het nader tot elkaar brengen van wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen."

Artikel 137

In art. 118 van het Verdrag van Rome werd de mogelijkheid vastgelegd tot samenwerking op sommige aspecten van veiligheid en gezondheid op het werk.

Met het Verdrag van Amsterdam werd art. 118 (nu 137) gewijzigd als volgt :

"1. ter verwezenlijking van de doelstellingen van artikel 136 wordt het optreden van de lidstaten op de volgende gebieden door de Gemeenschap ondersteund en aangevuld :

- de verbetering van met name het arbeidsmilieu, om de veiligheid en de gezondheid van de werknemers te beschermen;
- de arbeidsvoorwaarden;

- de informatie en de raadpleging van de werknemers;
 - de integratie van personen die van de arbeidsmarkt zijn uitgesloten, onverminderd artikel 150;
 - de gelijkheid van mannen en vrouwen wat hun kansen op de arbeidsmarkt en de behandeling op het werk betreft.
2. Te dien einde kan de Raad door middel van richtlijnen minimumvoorschriften vaststellen die geleidelijk van toepassing zullen worden, met inachtneming van de in elk van de lidstaten bestaande omstandigheden en technische voorschriften. In deze richtlijnen wordt vermeden zodanige administratieve, financiële en juridische verplichtingen op te leggen dat de oprichting en ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen daardoor zou kunnen worden belemmerd.

De Raad neemt een besluit volgens de procedure van artikel 251, na raadpleging van het Economisch en Sociale Comité en het Comité van de Regio's.

De Raad kan volgens dezelfde procedure maatregelen aannemen die erop gericht zijn de samenwerking tussen de lidstaten aan te moedigen door middel van initiatieven ter verbetering van de kennis, ontwikkeling van de uitwisseling van informatie en optimale praktijken, bevordering van innoverende benaderingswijzen en evaluatie van ervaringen teneinde de sociale uitsluiting te bestrijden.

4. Een lidstaat kan de sociale partners, indien zij gezamenlijk daarom verzoeken, belasten met de tenuitvoerlegging van de krachtens de leden 2 en 3 vastgestelde richtlijnen.

In dat geval verzekert de lidstaat zich ervan dat de sociale partners, uiterlijk op de datum waarop een richtlijn overeenkomstig artikel 249 moet zijn omgezet, de nodige maatregelen bij overeenkomst hebben ingevoerd; de betrokken lidstaat moet zelf alle maatregelen treffen om de in de betrokken richtlijn voorgeschreven resultaten te allen tijde te kunnen waarborgen.

5. De uit hoofde van dit artikel vastgestelde bepalingen beletten niet dat een lidstaat maatregelen met een hogere graad van bescherming handhaaft of invoert welke met dit Verdrag verenigbaar zijn."

Met de Eenheidsakte werd een art. 118 A ingevoegd bestaande uit 3 punten. De punten 1 en 2 van art. 118 A zijn gedeeltelijk terug te vinden in art. 137.1 en art. 137.2. Art. 118 A.3. is nu 137.5.

Artikel 138

Met de Eenheidsakte werd een art. 118 B ingelast :

“De Commissie beijvert zich de dialoog tussen de sociale partners op Europees niveau verder te ontwikkelen; als deze laatsten zulks wenselijk achten, kan dit tot contractuele betrekkingen leiden.”

Dit artikel (nu art. 138 en 139) werd grondig gewijzigd en geeft samen met art. 137. 4 een

nieuwe dimensie aan het tot stand komen van wetgeving inzake arbeidsveiligheid en - gezondheid. Het voert het sociaal overleg in.

- "1. De Commissie heeft tot taak de raadpleging van de sociale partners op communautair niveau te bevorderen en treft alle maatregelen die nuttig kunnen zijn om de dialoog tussen de partners te vergemakkelijken door middel van een evenwichtige ondersteuning van de partijen.
2. Daartoe raadpleegt de Commissie, alvorens voorstellen op het gebied van de sociale politiek in te dienen, de sociale partners over de mogelijke richting van een communautair optreden.
3. Indien de Commissie na deze raadpleging van mening is dat een communautair optreden wenselijk is, raadpleegt zij de sociale partners over de inhoud van het overwogen voorstel. De sociale partners doen de Commissie een advies of, in voorkomend geval, een aanbeveling toekomen.
4. Ter gelegenheid van deze raadpleging kunnen de sociale partners de Commissie in kennis stellen van hun wens het in artikel 139 bedoelde proces in te leiden. De procedure neemt maximaal negen maanden in beslag, tenzij de betrokken sociale partners en de Commissie gezamenlijk besluiten tot verlenging."

Artikel 139

- "1. De dialoog tussen de sociale partners op communautair niveau kan, indien de sociale partners zulks wensen, leiden tot contractuele betrekkingen, met inbegrip van overeenkomsten.
2. De tenuitvoerlegging van de op communautair niveau gesloten overeenkomsten geschiedt hetzij volgens de procedures en gebruiken die eigen zijn aan de sociale partners en aan de lidstaten, hetzij voor zaken die onder artikel 137 vallen, op gezamenlijk verzoek van de ondertekenende partijen, door een besluit van de Raad op voorstel van de Commissie.

De Raad besluit met gekwalificeerde meerderheid van stemmen, tenzij de betrokken overeenkomst één of meer bepalingen bevat die betrekking hebben op één van de in artikel 137, lid 3, genoemde gebieden, in welk geval hij met eenparigheid van stemmen besluit."

Artikel 140

Dit nieuwe art. 140 is in feite het oude artikel 118 (Verdrag van Rome).

"Ter verwezenlijking van de doelstellingen van artikel 136 en onverminderd de andere bepalingen van dit Verdrag, bevordert de Commissie de samenwerking tussen de lidstaten en vergemakkelijkt zij de coördinatie van hun optreden op alle onder dit hoofdstuk vallende gebieden van de sociale politiek, met name op het terrein van ¹:

- de voorkoming van arbeidsongevallen en beroepsziekten;
- de arbeidshygiëne.

Te dien einde werkt de Commissie nauw samen met de lidstaten bij het verrichten van studies, het uitbrengen van adviezen en het organiseren van overleg zowel omtrent vraagstukken op nationaal niveau als omtrent vraagstukken die de internationale organisaties aangaan.

Alvorens de in dit artikel bedoelde adviezen uit te brengen, raadpleegt de Commissie het Economisch en Sociaal Comité."

Artikel 152 : volksgezondheid

Het art. 129 m.b.t. volksgezondheid werd ingelast met het Verdrag van Maastricht. De eventuele maatregelen kunnen ook betrekking hebben op de gezondheid van de werknemers. In het art. 129 was niet voorzien dat de Raad wetgeving kan uitvaardigen. Art. 129.4 voorzag enkel in stimuleringsmaatregelen. Het nieuwe art. 152.4 geeft wel de mogelijkheden tot het nemen van maatregelen.

"1. Bij de bepaling en de uitvoering van elk beleid en elk optreden van de Gemeenschap wordt een hoog niveau van bescherming van de menselijke gezondheid verzekerd.

Het optreden van de Gemeenschap, dat een aanvulling vormt op het nationale beleid, is gericht op verbetering van de volksgezondheid, preventie van ziekten en aandoeningen bij de mens en het wegnemen van bronnen van gevaar voor de menselijke gezondheid. Dit optreden omvat de bestijding van grote bedreigingen van de gezondheid, door het bevorderen van onderzoek van de oorzaken, de overdracht en de preventie daarvan, alsmede door het bevorderen van gezondheidsvoorlichting en gezondheidsonderwijs.

De Gemeenschap vult het optreden van de lidstaten aan ter vermindering van de schade aan de gezondheid door drugsgebruik, met inbegrip van voorlichting en preventie.

2. De Gemeenschap moedigt samenwerking tussen de lidstaten op de in dit artikel bedoelde gebieden aan en steunt zo nodig hun optreden.

De lidstaten coördineren onderling, in verbinding met de Commissie, hun beleid en programma's op de in lid 1 bedoelde gebieden. De Commissie kan, in nauw contact met de lidstaten, alle dienstige initiatieven nemen om deze coördinatie te bevorderen.

4. De Raad draagt volgens de procedure van artikel 251, na raadpleging van het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, bij tot de verwezenlijking van de doelstellingen van dit artikel door :

- a) in afwijking van artikel 37, maatregelen op veterinair en fytosanitair gebied aan te nemen die rechtstreeks gericht zijn op de bescherming van de volksgezondheid;
- b) stimuleringsmaatregelen aan te nemen die gericht zijn op de bescherming en de verbetering van de menselijke gezondheid, met uitsluiting van harmonisatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten.

De Raad kan met gekwalificeerde meerderheid van stemmen, op voorstel van de Commissie, ook aanbevelingen aannemen met het oog op de doelstellingen van dit artikel."

Artikel 153 : consumentenbescherming

Het oude art 129 A, ingevoerd met het Verdrag van Maastricht, is nu art. 153, met twee nieuwe punten waarin specifiek naar veiligheid en gezondheid wordt verwezen. Daar talrijke producten (handwerktuigen, enz.) zowel bestemd zijn voor de individuele gebruiker, als zelfstandigen, alsook werknemers zijn maatregelen op basis van art. 153 genomen van belang.

- "1. Om de belangen van de consumenten te bevorderen en een hoog niveau van consumentenbescherming te waarborgen, draagt de Gemeenschap bij tot de bescherming van de gezondheid, de veiligheid en de economische belangen van de consumenten alsmede tot de bevordering van hun recht op voorlichting en vorming, en hun recht op vereniging om hun belangen te behartigen.
2. Met de eisen terzake van consumentenbescherming wordt rekening gehouden bij het bepalen en uitvoeren van het beleid en het optreden van de Gemeenschap op andere gebieden.
3. De Gemeenschap draagt bij tot de verwezenlijking van de in lid 1 genoemde doelstellingen door middel van :
 - a. maatregelen die zij op grond van artikel 95 in het kader van de totstandbrenging van de interne markt neemt;
 - b. maatregelen om het beleid van de lidstaten te ondersteunen, aan te vullen en te controleren.
4. De Raad neemt volgens de procedure van artikel 251 en na raadpleging van het Economisch en Sociaal Comité de maatregelen, bedoeld in lid 3, onder b), aan.
5. De uit hoofde van lid 4 aangenomen maatregelen beletten niet dat een lidstaat maatregelen voor een hogere graad van bescherming treft of handhaaft. Deze maatregelen moeten verenigbaar zijn met dit Verdrag. Zij worden ter kennis van de Commissie gebracht."

Artikel 174 : milieu

De vier punten van art. 130.R ingevoerd met de Eenheidsakte werden met het Verdrag van Maastricht gewijzigd. In art. 130.R.2 werd het voorzorgsbeginsel ingevoerd, evenals de integratie-eis in het Gemeenschapsbeleid. Deze laatste paragraaf van art. 130.R.2 is nu in aangepaste vorm als een afzonderlijk verdragsartikel (art. 6) opgenomen. Milieुरichtlijnen kunnen een belangrijke invloed hebben op de veiligheid en gezondheid op het werk. Het verdrag geeft in art. 130.R (nu 174 ongewijzigd) geen definitie van milieu.

- "1. Het beleid van de Gemeenschap op milieu gebied draagt bij tot het nastreven van de volgende doelstellingen :
 - behoud, bescherming en verbetering van de kwaliteit van het milieu;
 - bescherming van de gezondheid van de mens;
 - behoedzaam en rationeel gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
 - bevordering op internationaal vlak van maatregelen om het hoofd te bieden aan regionale of mondiale milieuproblemen.

2. De Gemeenschap streeft in haar milieubeleid naar een hoog niveau van bescherming, rekening houdend met de uiteenlopende situaties in de verschillende regio's van de Gemeenschap. Haar beleid berust op het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden, en het beginsel dat de vervuiler betaalt.

In dit verband omvatten de aan eisen inzake milieubescherming beantwoordende harmonisatiemaatregelen, in de gevallen die daarvoor in aanmerking komen, een vrijwaringsclausule op grond waarvan de lidstaten om niet-economische milieuredenen voorlopige maatregelen kunnen nemen die aan een communautaire controleprocedure onderworpen zijn."

3. HET TOT STAND KOMEN VAN EEN EUROPESE RICHTLIJN - RAADPLEGINGPROCEDURES

1.1 Economische en sociale richtlijnen

1.1.1 Economische richtlijnen

- Doelstelling is één Europese markt te creëren waarbinnen goederen vrij kunnen circuleren
- Art. 94 en 95 van het Verdrag vormen de wettelijke basis voor het opstellen en uitvaardigen van deze richtlijnen (oude art. 100A)
- De richtlijnen gaan uit van een hoog beschermingsniveau
- De richtlijnen moeten ongewijzigd integraal omgezet worden door de lidstaten en vervangen de bestaande wetgevingen in de Lidstaten
- Een strenge procedure is voorzien indien een Lidstaat tijdelijk een afwijking kan bekomen of indien op basis van wetenschappelijke gegevens die verband houden met de bescherming van het milieu, volksgezondheid of het werkmilieu maatregelen zou opleggen die verschillend zijn. Dit mag echter geen hinderpaal vormen voor de werking van de interne markt.
- Worden bij unanimité in de ministerrad vastgelegd
- Kenmerken
 - Geven technische eisen waaraan de producten (werkmiddelen, PBM's, machines, moeten voldoen. Gericht op ontwerp, fabricage.
 - Verplichtingen worden opgelegd aan de fabrikant, of wie het op de markt brengt
 - Geven algemene basiseisen en verwijzen naar geharmoniseerde normen
 - CE-markering als bewijs van conformiteit

Zie tabel II in bijlage

1.1.2 Sociale richtlijnen

- Beogen de bescherming van de werknemers tijdens de uitvoering van hun werk
- Worden opgesteld en uitgevaardigd op basis van artikel 136-137 van het verdrag (oude artikel 118A)
- Moeten als minimum omgezet worden door de Lidstaten, die strengere eisen mogen stellen
- Worden met gekwalificeerde meerderheid in de ministerrad vastgelegd
- Kenmerken
 - Geven minimumeisen waaraan het werksmilieu, veiligheidsstructuren en veiligheidsmaatregelen moeten voldoen om de veiligheid en de gezondheid van de werknemers te beschermen
 - Viseren de gestage verbetering van de arbeidsvoorwaarden op communautair niveau
 - Vermijden administratieve, financiële en juridische verplichtingen die de ontwikkeling van KMO's belemmeren

Zie tabel III in bijlage

1.2 Totstandkoming van de sociale richtlijnen

1.2.1 Voorbereidende fase : ontwerp en opstellen van de teksten

- ⇒ De ontwerp teksten worden opgesteld door de diensten van de Europese Commissie. Dit betreft ontwerp teksten voor een resolutie, beslissing of richtlijn van de Raad van Ministers. Deze teksten worden opgesteld in uitvoering van een actieprogramma dat eveneens door de Raad goedgekeurd werd.
- ⇒ Alvorens voorstellen in te dienen (zie art. 138 2 en 3 van het basisverdrag) worden de sociale partners op Europees niveau geraadpleegd over de mogelijke richting van een Europees optreden. Zo kunnen de sociale partners adviseren om een richtlijn op te stellen, of verkiezen zij een overeenkomst tussen de sociale partners op communautair niveau (Europese CAO zoals voorzien in art. 139 van het Verdrag). De sociale partners kunnen andere acties voorstellen zoals studies, organiseren van overleg ...De sociale partners kunnen eveneens adviseren geen communautaire initiatieven te nemen.
- ⇒ Indien gekozen wordt voor een Europese CAO hebben de sociale partners negen maand (verlengbaar) om een overeenkomst af te sluiten. In de andere gevallen neemt de Commissie een beslissing voor verdere actie op basis van de adviezen.
- ⇒ Wanneer gekozen wordt voor een richtlijn op basis van art. 137 2. van het Verdrag dan stelt de Commissie een tekst op voor een ontwerp richtlijn
- ⇒ Bij het opstellen van deze teksten doen de ambtenaren van de Commissie beroep op experts die zij zelf kiezen. Meestal zijn deze afkomstig uit onderzoeksinstituten, laboratoria en wetenschappelijke centra van de verschillende Europese lidstaten. Soms worden ook hearings georganiseerd waarop de Europese sectorfederaties uitgenodigd worden
- ⇒ Deze tekst wordt ter advies voorgelegd aan het Raadgevend Comité voor veiligheid, hygiëne en bescherming van de gezondheid op het werk.

Dit raadgevend Comité is samengesteld uit vertegenwoordigers van werkgevers, werknemers en de overheid uit elke lidstaat. Het Verbond van de Belgische Ondernemingen (VBO) heeft twee mandaten in deze Raad. De Raad beschikt meestal tussen de twee à zes maand voor het uitbrengen van een advies.

Wanneer de Raad zijn advies gegeven heeft kan de al of niet aangepaste tekst van het voorstel in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschap (reeks C) gepubliceerd worden.

1.2.2 Tweede fase : eerste lezing

- ⇒ Wanneer een voorstel in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschap (reeks C) gepubliceerd is, vraagt de Commissie een advies aan het Economisch en Sociaal Comité het comité van de regio's en aan het Europees Parlement.
- ⇒ In het Sociaal en Economisch Comité zetelen vertegenwoordigers van de werkgevers en werknemers en verbruiksorganisaties van alle Europese lidstaten. Het VBO heeft vertegenwoordigers in dit Comité. Dit Comité beschikt tussen de twee à vier maand voor het uitbrengen van een advies.
- ⇒ Zowel de amendementen van het Europees Parlement als het advies van het Sociaal en Economisch Comité worden gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschap (C).

1.2.3 Derde fase : tweede lezing en goedkeuring

De Commissie kan (moet niet) rekening houden met de amendementen van het Europees Parlement en het advies van het Economisch en Sociaal Comité. Zij legt het al of niet gewijzigd voorstel voor aan de Raad van de Ministers.

Op basis van het voorstel van de Commissie zal de Raad van Ministers een gemeenschappelijk standpunt innemen met gekwalificeerde meerderheid

Dit gemeenschappelijk standpunt wordt aan het Europees Parlement overgemaakt. Het Europees Parlement kan dit gemeenschappelijk standpunt in tweede lezing goedkeuren of zich niet uitspreken. Met meerderheid van stemmen kan het Europees Parlement nieuwe amendementen voorstellen. De Europese Commissie kan dan al of niet zijn voorstel aanpassen en maakt dit over aan de Ministerraad. Afhankelijk van de mate werd rekening gehouden met de amendementen van het Europees Parlement, moet de Ministerraad met gekwalificeerde meerderheid of met unanimiteit een definitieve tekst goedkeuren. (zie verder bemiddelingscomité) De goedgekeurde tekst wordt gepubliceerd in het Publicatieblad (L).

1.2.4 Aanpassingen en wijzigingen van bestaande richtlijnen

De aanpassing van technische bijlagen aan de richtlijn heeft plaats volgens een procedure die in elke richtlijn zelf voorzien wordt.

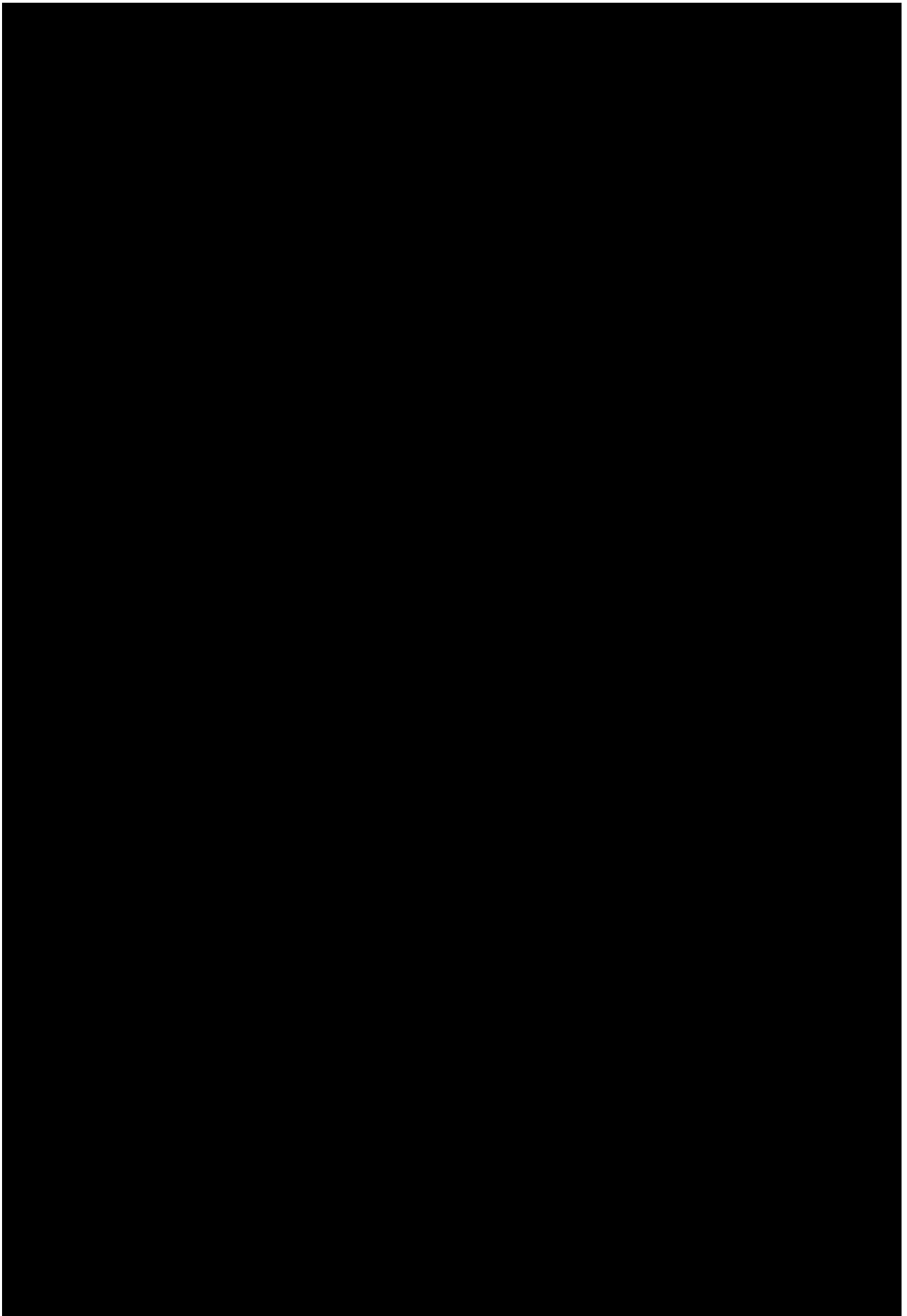
Er zijn twee mogelijkheden, beide vastgelegd in de elke richtlijn zelf :

⇒ Aanpassing aan technische bijlagen.

Daarvoor wordt een Comité van ambtenaren uit alle lidstaten opgericht onder voorzitterschap van de Commissie, dit Comité beslist over de technische aanpassingen.

⇒ Wijziging van de richtlijn.

Een wijziging van een bestaande richtlijn volgt de volledige hierboven beschreven procedure en wordt beschouwd als een nieuwe richtlijn.

4. OMZETTING VAN DE EUROPESE RICHTLIJNEN IN BELGISCH RECHT

De omzetting van de Europese richtlijnen betreffende de veiligheid en de gezondheid in Belgisch recht, verloopt moeizaam. Enerzijds is dat te verklaren door de uitgebreide Belgische reglementering die terzake reeds bestaat en de noodzaak om zowel rekening te houden met de bestaande reglementering waarvan het veiligheidsniveau niet mag verminderd worden en anderzijds het inbrengen van de Europese benadering in de veiligheids- en gezondheidsproblematiek. De sociale richtlijnen werden in principe ingevoerd op basis van de veiligheidswet van 1952 en werden ondergebracht in het Algemeen Reglement op de Arbeidsbescherming.

Uit een onderzoek in opdracht van Minister van Tewerkstelling en Arbeid, bleek echter dat het ARAB enerzijds verouderd was, maar anderzijds geen consequente structuur heeft, die de integratie van de richtlijnen toelaat. Het ARAB bevat immers zowel bepalingen betreffende de constructie van arbeidsmiddelen (het realiseren van de Eenheidsmarkt in Europa op basis van artikel 94 en 95 het oude art.100 A) en bepalingen ter bescherming van de werknemers (artikel 136 en 137 het oude art.118 A van het de Europese Verdrag). Heel wat Europese richtlijnen werden dan ook met knip- en plakwerk in het ARAB toegevoegd, hetgeen een zeer onbevredigend resultaat gaf.

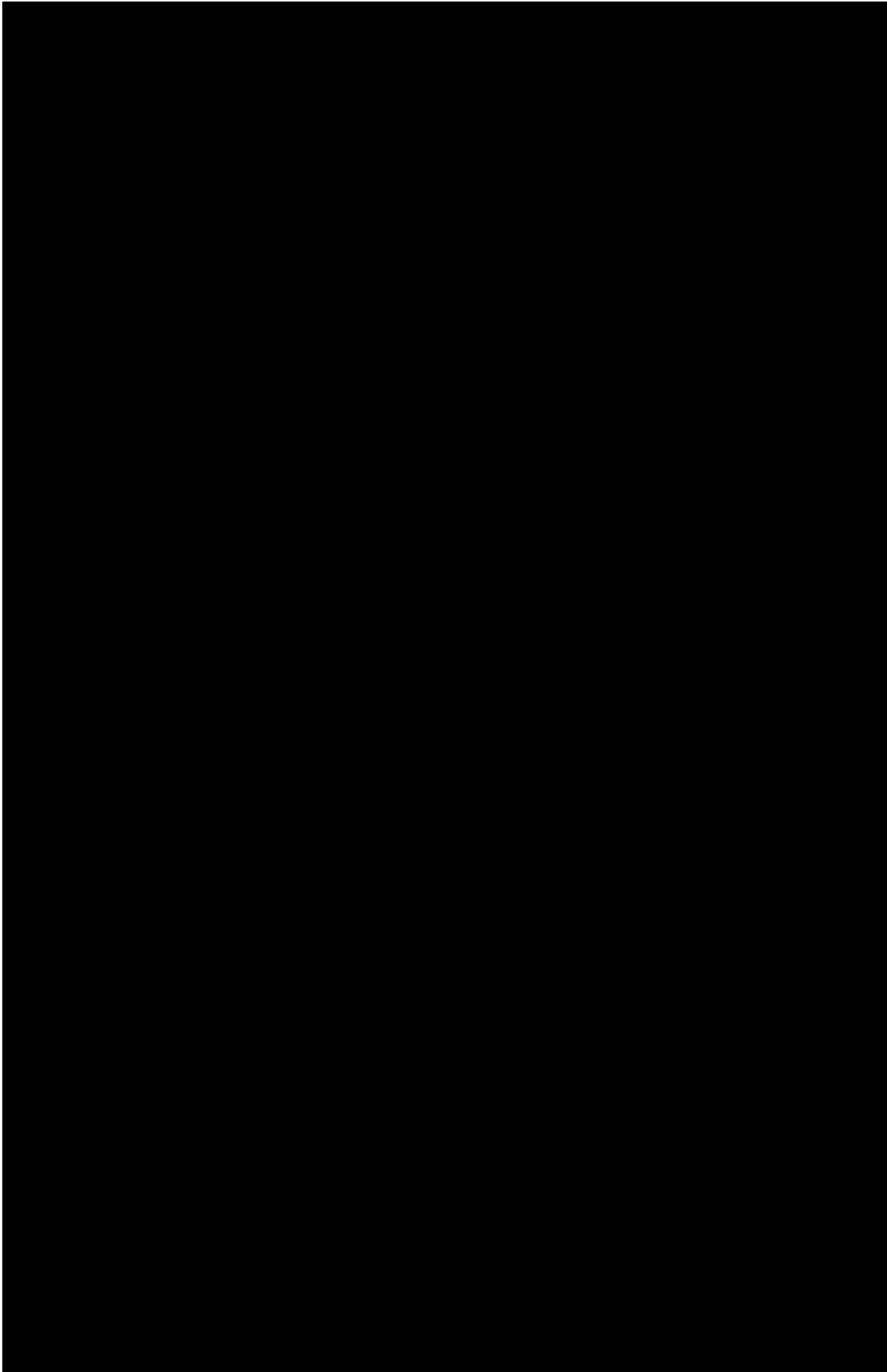
Daarom besloot de Minister het ARAB volledig te herstructureren in een nieuwe CODEX betreffende het welzijn. Deze herstructurering is echter een enorm werk die niet in één stap kan verwezenlijkt worden en daarom werd besloten in een eerste fase Europese richtlijnen om te zetten in afzonderlijke koninklijke besluiten. Deze koninklijke besluiten zouden enerzijds de bepalingen in het ARAB overnemen en anderzijds de nieuwe elementen van de richtlijn verwerken. Deze koninklijke besluiten blijven voor een bepaalde tijd afzonderlijk bestaan, maar zullen in een latere stadium in één werk «de CODEX» gecoördineerd worden. Deze procedure werd enkel gevolgd voor de richtlijnen die na 1 januari 1993 omgezet werden.

Anderzijds werd beslist dat de economische richtlijnen , die constructieeisen bevatten en het op de markt brengen van producten regelen niet meer in het ARAB noch de CODEX zullen ondergebracht worden, maar als afzonderlijke koninklijke besluiten zullen verschijnen.

Tabel I in bijlage geeft een overzicht van de structuur van de codex en de omzetting van de Europese sociale richtlijnen;

FIGUUR : OMZETTING EUROPESE RICHTLIJNEN

Sociale richtlijnen bescherming werknemers Art. 136-137 van het Verdrag	Economische richtlijnen op de markt brengen art. 94-95 van het Verdrag	Richtlijnen Bescherming werknemers en consumenten – gevaarlijke stoffen
<p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">veiligheidswet 1952 welzijnswet 1996</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">(ARAB tot 1993)</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">CODEX vanaf 1993</p>	<p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">wet veiligheid producten en diensten 1994</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">afzonderlijke KB</p>	<p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">wet gevaarlijke producten 1999</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">afzonderlijk KB</p>
<p style="text-align: center;">FOD</p> <p>Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg (WASO)</p>	<p style="text-align: center;">FOD</p> <p>Economie</p>	<p style="text-align: center;">FOD</p> <p>Volksgezondheid + Economie + WASO</p>

PROCEDURE VAN OMZETTING VAN EUROPESE RICHTLIJNEN IN BELGISCH RECHT

- Teineinde de besprekingen te structureren maakt de Administratie een voorstel van KB op dat de bewuste richtlijn incorporeert in de nationale wetgeving, en dit op basis van (zie Fig. 1) :
 - ofwel de Welzijnswet van 4/8/96 (waardoor de reglementering in het ARAB of CODEX terecht komt) in het geval van richtlijnen op basis van artikel 137 (oude art. 118A) van het Verdrag;
 - ofwel de wet van 1994 «betreffende veiligheid van producten en diensten» in het geval van richtlijnen op basis van artikel 94 oude art. 100 A van het Verdrag;
 - ofwel via wet Gevaarlijke producten van 28/1/99 BS 14/4/99.
- Dit voorstel wordt ter advies voorgelegd aan de Hoge Raad PBM : het eindverslag wordt overgemaakt aan de Minister van Tewerkstelling en Arbeid.
- In samenwerking tussen de betrokken Administratie en het kabinet wordt dan een tweede voorstel van KB opgemaakt dat maximaal rekening houdt met het advies van de sociale partners; dit voorstel wordt bijgewerkt door de juridische dienst van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid.
- Vervolgens wordt de herwerkte versie overgemaakt aan de Raad van State voor een ultieme verificatie. Ook het advies van dit Hoog Rechtscollege leidt er meestal toe dat teksten gedeeltelijk dienen te worden herwerkt.
- De uiteindelijke versie wordt :
 - ofwel voorgelegd aan de Minister van Tewerkstelling en Arbeid wanneer het gaat om een KB tot uitvoering van de Welzijnswet 1996;
 - ofwel door de Minister van Economische Zaken op de Ministerraad gebracht wanneer het gaat om een KB tot uitvoering van de wet van 11 juli 1961 (gedeeld bevoegdheden).
 - ofwel door de Minister van Tewerkstelling en Arbeid op de Ministerraad gebracht wanneer het gaat om een KB tot uitvoering van de wet Gevaarlijke producten 1999 (gedeeld bevoegdheden)
- Het KB wordt ter ondertekening aan het koninklijk paleis overgemaakt en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad

5. RICHTLIJNEN EN AANBEVELINGEN AFKOMSTIG VAN HET DIRECTORAAT GENERAAL V VAN DE EUROPESE UNIE BETREFFENDE DE BESCHERMING VAN DE VEILIGHEID EN DE GEZONDHEID VAN DE WERKNEMERS

Uitvoering art. 137 van het Verdrag – de sociale richtlijnen

1.3 *Uitgevaardigde richtlijnen*

1.3.1 Veiligheid en gezondheid op de arbeidsplaats (tabel III)

Kaderrichtlijn «Veiligheid en Gezondheid»

Richtlijn 89/391/EEG van de Raad van 12 juni 1989 betreffende de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk (PB L 183/1 - 29.6.1989).

Inhoud :

Deze Richtlijn bevat basisbeginselen voor de zorg voor de veiligheid en gezondheid. De Richtlijn verplicht de werkgever in concreto tot :

- ⇒ formulering en evaluatie van een beleid i.v.m. veiligheid en gezondheid;
- ⇒ aanwijzen van één of meer werknemers die zich met deze activiteiten zullen bezighouden of inschakeling van externe deskundigen of diensten;
- ⇒ voorzieningen op het terrein van EHBO, brandbescherming en vluchtwegen;
- ⇒ registratie van ongevallen en beroepsziekten;
- ⇒ informatie aan werknemers;
- ⇒ consultatie van de werknemersvertegenwoordiging met betrekking tot maatregelen op het terrein van veiligheid en gezondheid;
- ⇒ scholing en vorming van werknemers (vertegenwoordigers) op het terrein van veiligheid en gezondheid.

De werknemers zijn verplicht voor hun eigen veiligheid en die van anderen zorg te dragen door het volgen van instructies en samenwerking met de werkgever.

De Richtlijn voorziet in de instelling van een apart Comité van vertegenwoordigers van de lidstaten, dat de Europese Commissie bijstaat op het terrein van technische harmonisatie en normalisatie. Indien dit Comité voorstellen van de Europese Commissie niet goedkeurt met gekwalificeerde meerderheid, moet de Europese Ministerraad een beslissing terzake nemen met gekwalificeerde meerderheid.

De Richtlijn vormt de basis voor nadere regelingen voor specifieke onderwerpen in bijzondere Richtlijnen. Een dertiental is inmiddels vastgesteld (zie punt I.1.1.2 tot I.1.1.14.). Een aantal is nog in voorbereiding.

Omzetting :

1. De Richtlijn werd omgezet in het KB van 14.9.1992 (BS 30.9.92), dit brengt wijzigingen aan in het ARAB, art. 28, 28bis tot sexies, 131 ter, 837 en 839 septies. Deze principes werden daarna rechtstreeks opgenomen in de Welzijnswet van 1996 en in de Codex via de koninklijke Besluiten van 31/3/97 betreffende het preventiebeleid en de preventiediensten

⇒ Toepassingsgebied.

Het toepassingsgebied van het ARAB werd uitgebreid met de familiebedrijven en de volgende categorieën werknemers : industriële leerlingen, leerlingen met leercontract (middenstandonderwijs), vrijwilligers, stagiairs in het kader van een studie.

⇒ De algemene preventieplicht van de werkgever ten opzichte van alle risico's voor de veiligheid en de gezondheid.

⇒ Coördinatieplicht ivm veiligheid en gezondheid indien werknemers van verschillende ondernemingen op eenzelfde werkplaats aanwezig zijn.

⇒ De opleiding van de werknemers bij indienstname, overplaatsing, invoering van nieuwe procédés, ...

⇒ De mogelijkheid voor de werknemer om in geval van een niet te vermijden ernstig en onmiddellijk gevaar, zijn werkpost te verlaten.

⇒ De verplichting van de werknemers om mee te werken aan de veiligheidsmaatregelen en om zorg te dragen voor zijn eigen veiligheid en gezondheid en die van de andere betrokken personen.

⇒ Het spontaan medisch onderzoek wordt verruimd naar de mogelijkheid voor elke werknemer om zich op gezette tijden medisch te laten onderzoeken.

⇒ Het raadplegen van de werknemers bij de invoering van nieuwe technologieën voor wat betreft de gevolgen voor de veiligheid en de gezondheid.

⇒ De syndikale delegatie neemt de opdrachten van het comité PBW over bij ontstentenis ervan, indien er geensyndicale afvaardiging is worden de werknemers rechtstreeks geraadpleegd.

1.3.1.1 Arbeidsplaatsen

Richtlijn 89/654/EEG van de Raad van 30 november 1989 betreffende minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid voor arbeidsplaatsen (eerste bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG PB 393/1 - 30.12.89).

Inhoud :

De Richtlijn onderscheidt :

- a. nieuwe en gewijzigde werkplaatsen. Dergelijke werkplaatsen moeten - voor zover dit redelijkerwijze kan worden gevegd - uiterlijk 1 januari 1993 voldoen aan gedetailleerde - maar in algemene bewoordingen vervatte - vereisten met betrekking tot stabiliteit, elektrische installaties, brandbeveiliging, ventilatie, temperatuur verlichting, ramen, afmetingen van de werkruimten, hygiënische en sanitaire voorzieningen, EHBO, etc.;
- b. bestaande werkplaatsen. Dergelijke werkplaatsen moeten vóór 1 januari 1996 voldoen aan minder gedetailleerde vereisten.

Het is de bedoeling om op Europees niveau nadere technische normen terzake op te stellen. Daaraan zou het hogergenoemde Comité een bijdrage moeten leveren.

Omzetting :

De Richtlijn werd omgezet via KB van 8.6.1993 - BS 8.7.93

Deze bepalingen werden nog in het ARAB via knip- en plakwerk ingebracht. Dit geeft aanleiding tot twee soorten maatregelen (en werden geen overgangsmatregelen voorzien).

1.3.1.2 Arbeidsmiddelen

Richtlijn 89/655/EEG van de Raad van 30 november 1989 betreffende minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid bij het gebruik door werknemers van arbeidsmiddelen op de arbeidsplaats (tweede bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van de Richtlijn 89/391/EEG PB L 393/13 30.12.89). en richtlijn 95/63 tot wijziging van richtlijn 89/655

Inhoud :

Deze richtlijn verplicht de werkgevers de arbeidsmiddelen veilig te gebruiken, bestaande arbeidsmiddelen moeten tegen 1.1.1997 aan minimum eisen voldoen.

Nieuwe arbeidsmiddelen moeten voldoen aan de minimum veiligheidsnormen opgelegd door de machine richtlijn van DG III op basis van artikel 100 A.

Twee aanpassingen van deze richtlijn zijn reeds goedgekeurd en omgezet in Belgische wetgeving

Omzetting :

De basisrichtlijn werd omgezet in het K.B. van 12.8.93 (BS 28.9.93) en zal in de CODEX opgenomen worden onder Titel VI, hoofdstuk I. Enkele artikelen in het ARAB, o.a. artikel 33, worden opgeheven

Samengevat hebben de nieuwe bepalingen een invloed op :

a. Toepassingsgebied

Arbeidsmiddelen : «*alle op de arbeidsplaats gebruikte machines, apparaten, gereedschappen , installaties*».

Gebruik van arbeidsmiddelen : *elke activiteit met betrekking tot een arbeidsmiddel zoals in gebruikneming of buitengebruikstelling, aanwending, vervoer, reparatie, onbouwing, onderhoud en reiniging.*

Collectieve en individuele beschermingsmiddelen worden **niet** beschouwd als arbeidsmiddelen. De nieuwe definitie van arbeidsmiddelen is echter breder als deze die gebruikt werd in artikel 54 quater van het ARAB waar men enkel sprak van installaties, machines en gemechaniseerde werktuigen.

De meeste bepalingen betreffen de brede groep arbeidsmiddelen. Enkel de bepalingen betreffende de schriftelijke instructies en de bestelprocedure worden beperkt tot *installaties, machines of gemechaniseerde werktuigen.*

b. Technische en organisatorische maatregelen (art. 3 - 11)

De maatregelen voorzien in het nieuw KB lopen volledig parallel met deze die voorzien waren in artikel 54 quater van het ARAB. Dit betreft :

- **ter beschikking stellen** van arbeidsmiddelen die aangepast zijn om het werk uit te voeren zodat de veiligheid en gezondheid van de werknemers tijdens het gebruik ervan kunnen gewaarborgd worden (art. 3).
- **keuze** van de arbeidsmiddelen die rekening houdt met de arbeidsomstandigheden en de specifieke kenmerken van arbeid, werkplaats en bestaande risico's (art. 3).
- indien het gebruik toch een **specifiek gevaar** inhoudt, worden passende maatregelen genomen om de risico's tot een minimum te beperken, b.v. gebruik voorbehouden aan bepaalde werknemers, specifieke opleiding (artikel 4 en 5).
- **opleiding** van de werknemers (artikel 6).
- **informatie** van de werknemers, **gebruiksaanwijzing, instructies** (aan te

vullen en te viseren door het diensthoofd VGV) (artikel 7).

- **bestelprocedure** (procedure in drie stappen - drie groene lichten zoals reeds voorzien was in het ARAB) (artikel 8).
- **nieuwe arbeidsmiddelen** in gebruik voor de eerste maal vanaf 8 oktober 1993 moeten voldoen aan de besluiten in uitvoering van de Europese richtlijnen. Het betreft de uitrustingen die moeten voorzien zijn met een CE-keurmerk (art. 9).
- **bestaande arbeidsmiddelen** die vóór 8 oktober 1993 reeds ter beschikking stonden van de werknemers, moeten **vanaf 1 januari 1997** voldoen aan de minimum voorschriften uit de bijlage (artikel 10).
- **adequaat onderhoud** tijdens de gehele gebruiksduur van het arbeidsmiddel (artikel 11).

RICHTLIJN 95/63/EEG VAN DE RAAD VAN 5 DECEMBER 1995

tot wijziging van Richtlijn 89/655/EG betreffende minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid bij het gebruik door werknemers van arbeidsmiddelen op de arbeidsplaats (PB L 335 van 30.12.95).

De belangrijkste aanvullingen zijn :

⇒ Art. 4bis : keuring van de arbeidsmiddelen - periodieke controles door deskundige personen in de zin van de nationale wetgeving of praktijken.

⇒ Bijlage I :

➤ de inleidende bemerking betreft zowel de basisrichtlijn als de aanvullingen. «De minimum voorschriften, voor zover van toepassing op arbeidsmiddelen die in gebruik zijn vergen niet noodzakelijkerwijs dezelfde maatregelen als de essentiële eisen van toepassing op nieuwe arbeidsmiddelen (nl. 89/392/EEG).

➤ de aanvullende minimale constructievoorschriften worden beperkt tot mobiele arbeidsmiddelen en arbeidsmiddelen voor het heffen van lasten die eveneens onderworpen zijn aan de richtlijn op de markt brengen (89/392 + wijziging).

Bestaande machines moeten aangepast worden vóór 5.12.2002.

⇒ Bijlage II : voorschriften voor gebruik zijn van vrij algemene aard (dit is nieuw en betreft alle arbeidsmiddelen).

Deze richtlijn is omgezet via het KB van 4/5/99 en in de codex opgenomen

Richtlijn 2001/45/EG van 26 juni 2001 – PB-L 195 van 19 07 2001

tot wijziging van Richtlijn 89/655/EG betreffende minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid bij het gebruik door werknemers van arbeidsmiddelen op de arbeidsplaats (PB L van 19.07.2001).

Inhoud : arbeidsmiddelen voor het werken op hoogte

- algemene bepalingen (keuze, voorrang collectieve bescherming
- gebruik ladders, stellingen,, technieken voor toegang

omzetting voor 19/7/04, met nog de mogelijkheid van een overgangperiode van twee jaar in te lassen. Wordt in de codex titel VI, "gebruik van arbeidsmiddelen" toegevoegd

De richtlijn 89/655 en de wijzigingen 95/63 en 2001/45 werden vervangen door een gecodificeerde versie 2009/104/EG (PB L 260 van 3.10.2009)

1.3.1.3 Persoonlijke beschermingsmiddelen

Richtlijn 89/656/EEG van de Raad van 30 november 1989 betreffende de minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid voor het gebruik op het werk van persoonlijke beschermingsmiddelen door de werknemers (derde bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG) - PB 393/18 - 30.12.89.

Inhoud :

De Richtlijn verplicht tot gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen wanneer risico's niet anderszins vermeden kunnen worden en geeft enige criteria voor selectie en gebruik van deze beschermingsmiddelen.

De Richtlijn vormt een aanvulling op de Richtlijn betreffende persoonlijke beschermingsmiddelen met het oog op opheffing van technische handelsbelemmeringen afkomstig van DG III op grond van artikel 100A van het EG-Verdrag (89/686/EEG; PB L 399/18 d.d. 30.12.89).

De Richtlijn heeft nadere uitwerking gekregen in een Mededeling van de Raad betreffende de in het kader van de tenuitvoerlegging van de Richtlijn 89/656/EEG van de Raad van 30 november 1989 te verrichten beoordeling uit veiligheidsoogpunt van persoonlijke beschermingsmiddelen, met het oog op de keuze en het gebruik ervan (89/C 328/02; PB C 328/3 d.d. 30.12.89). Voorts wordt op Europees niveau gewerkt aan een voorlichtingsbrochure.

Omzetting :

De Richtlijn werd omgezet in het K.B. van 7.8.95 (B.S. 15.9.95) en is in de CODEX opgenomen onder Titel VII, hfst. II. Het nieuw K.B. vervangt de artikelen 149 tot 161 en 162 tot 170 van het ARAB. De opstelling van de teksten liep heel wat vertraging op omdat diende rekening gehouden te worden met de uitgebreide Belgische reglementering terzake. Dit KB werd ondertussen reeds vervangen door het KB 13.5.05 BS 14.7.05 .

Een persoonlijk beschermingsmiddel of PBM is «*iedere uitrusting die bestemd is om*

door de werknemer gedragen of vastgehouden te worden ten einde hem te beschermen tegen een of meer risico's die zijn veiligheid of gezondheid op het werk kunnen bedreigen, alsmede alle aanvullingen of accessoires die daartoe kunnen bijdragen».

T.o.v. de bestaande reglementering legt de nieuwe wetgeving enkele bijkomende accenten die in de praktijk op het volgende neerkomen :

⇒ *een hiërarchie in de te nemen beschermingsmaatregelen*, nl. : eerst moeten de risico's zoveel mogelijk uitgeschakeld worden, dan moeten collectieve beschermingsmaatregelen genomen worden en indien nog restrisico's bestaan worden PBM's gebruikt;

⇒ persoonlijke beschermingsmiddelen die *na 1 juli 1995* in gebruik genomen worden, moeten aan de Europese wetgeving, i.v.m. *CE-markering* voldoen;

⇒ vooraleer de werkgever persoonlijke beschermingsmiddelen kiest en in gebruik neemt moet een *risicobeoordeling* opgemaakt worden van de te bestrijden risico's en van de kenmerken die de persoonlijke beschermingsmiddelen moeten bezitten om deze risico's te ondervangen;

⇒ *veiligheidsgordels- en harnessen* :

➤ onderzoek vóór indienststelling door een erkend organisme is niet meer verplicht voor gordels met CE-markering;

➤ wanneer de mogelijke vrije val met het beschermmiddel meer dan 1 meter kan bedragen, zijn enkel nog veiligheidsharnessen (en geen gordels meer) toegelaten;

⇒ de bestaande term «*individuele beschermingsmiddelen*» wordt naar Europees model vervangen door «*persoonlijke beschermingsmiddelen*». Inhoudelijk wordt aan de term echter geen nieuwe betekenis gegeven.

1.3.1.4 Manuele behandeling van lasten

Richtlijn 90/269/EEG van de Raad van 29 mei 1990 betreffende de minimum veiligheids- en gezondheidsvoorschriften voor het manueel hanteren van lasten met gevaar voor met name rugletsel voor de werknemers (vierde bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG - PB L 156/9 - 21.6.90).

Inhoud :

De werkgever is op grond hiervan verplicht :

⇒ de risico's van het tillen van zware lasten te beperken door organisatorische maatregelen en het gebruiken of ter beschikking stellen van passende middelen, rekening houdend met de inhoud van een bijlage bij de Richtlijn;

⇒ de werknemers informeren over de betreffende maatregelen, over het gewicht en

zwaartepunt van de lasten.

Omzetting :

De Richtlijn werd omgezet in het KB van 12.8.93 (BS 29.9.93) en is in de CODEX ingevoerd onder Titel VIII, Hst V. Enkel ARAB, artikel 44, 2de alinea, behandelde dit onderwerp. Het nieuw K.B. is een specificatie van het algemeen principe opgenomen onder artikel 44.

⇒ Definitie : (art. 2)

«elke handeling waarbij een last door één of meer werknemers wordt vervoerd of ondersteund, zoals het optillen, neerzetten, duwen, trekken, dragen of verplaatsen van een last en die, vanwege de kenmerken ervan, of ergonomisch ongunstige omstandigheden voor de werknemers gevaren inhoudt men namen voor rugletsels».

⇒ Het KB behandelt de verplichtingen i.v.m. :

- het vermijden van de manuele behandeling door organisatorische of technische maatregelen;
- indien de manuele behandeling niet kan vermeden worden, evaluatie van de veiligheids- en gezondheidsaspecten van het werk. Op basis daarvan maatregelen nemen voor vermindering van de risico's.
- informatie van de werknemers betreffende :
 - * karakteristieken van de last (gewicht, zwaartepunt)
 - * werkmethodes, hulpmiddelen, risico's
- arbeidsgeneeskundig onderzoek om de drie (+ 45-jarigen) of één jaar (- 45-jarigen) indien een risico voor rugletsel bestaat.

1.3.1.5 Beeldschermapparatuur

Richtlijn 90/270/EEG van de Raad van 29 mei 1990 betreffende minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid met betrekking tot het werken met beeldschermapparatuur (vijfde bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG - PB L 156/14 - 21.6.90).

Inhoud :

De Richtlijn verplicht werkgevers beeldschermen te beoordelen op veiligheids- en gezondheidsrisico's. Beeldschermen, die in gebruik worden genomen moeten uiterlijk 1 januari 1993 voldoen aan de vereisten die de Richtlijn stelt.

Omzetting :

De Richtlijn werd omgezet in het KB van 27.8.93 (B.S. 7.9.93) en zal worden ingevoerd in de CODEX, Titel VI, Hst II, afdeling I. Vermits tot nog toe geen enkele bepaling betreffende beeldschermen in het ARAB opgenomen werd, legt deze reglementering nieuwe verplichtingen op.

➤ definities :

* **beeldscherm** : een alfanumeriek of grafisch scherm, ongeacht het gebruikte afbeeldingsprocédé.

* **beeldschermwerkpost** : het geheel dat bestaat uit de beeldschermapparatuur, de gegevensinvoer (toetsenbord, interface mens/machines), de programmatuur, nevenapparatuur (schijfveenheid, modem, printer), het meubilair (stoel, werktafel, documentenhouder), alsmede de onmiddellijke werkomgeving.

➤ de werkgever heeft volgende verplichtingen :

* evaluatie van de risico's van de beeldschermwerkpost.
* de organisatie van het werk (onderbreking van het werk met andersoortig werk of rustpauze).

* raadpleging werknemers bij evaluatie en maatregelen.
* informatie en opleiding werknemers.

* de minimum technische voorwaarden waaraan de apparatuur in de arbeidspost moet voldoen : nieuwe arbeidsposten vanaf 1.1.1993; bestaande arbeidsposten vóór 1.1.1997.

* een geneeskundig onderzoek door de arbeidsgeneesheer bij indiensttreding, evaluatie van het gezichtsvermogen om de 5 jaar voor de -50 jarigen en om de 3 jaar voor de + 50-jarigen.

* het ter beschikking stellen van een speciale bril indien dit noodzakelijk is voor het beeldschermwerk.

1.3.1.6 Kankerverwekkende stoffen

Richtlijn 90/394/EEG van de Raad van 28 juni 1990 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan kankerverwekkende agentia op het werk (zesde bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG - PB L 196/1 - 26.7.90.)

Inhoud :

De Richtlijn verplicht de werkgever om blootstelling van werknemers aan kankerverwekkende stoffen te beperken. Dit bij voorkeur door agentia, voor zover dat technisch uitvoerbaar is, te vervangen door stoffen, preparaten of procédés die niet of minder gevaarlijk zijn.

In alle gevallen waarin kankerverwekkende agentia worden gebruikt, moet de werkgever een reeks organisatorische maatregelen toepassen ter voorkoming of ter vermindering van de blootstelling, het beschikbaar stellen van beschermende kleding en uitrusting, informatie en training, medisch onderzoek en verplichting tot registratie van kankerverwekkende stoffen welke voorkomen op een lijst die is bijgevoegd.

Omzetting :

De richtlijn werd omgezet in het KB van 2.12.93 (BS 29.12.93) en is ingevoerd in de CODEX, onder Titel V, Hst II.

Het vervangt de bestaande reglementering die voorzien was in het ARAB, art. 148 decies

Het nieuwe KB verlaat de benadering waarbij het gebruik of de blootstelling aan een reeks produkten volledig verboden wordt. In plaats daarvan wordt een Europese lijst van stoffen (en afgeleide preparaten) gegeven waarvoor de werkgever in eerste instantie het risico van de blootstelling en de risico's voor de veiligheid en de gezondheid moet beoordelen.

Op basis van deze beoordeling en rekening houdend met wat technisch mogelijk is, moeten strenge voorzorgsmaatregelen genomen worden die verband houden met :

- ⇒ vervangen van een produkt, aanpassen van de procédés
- ⇒ organisatie van het werk
- ⇒ meting en controle
- ⇒ beschermingsmaatregelen
- ⇒ hygiënische maatregelen
- ⇒ maatregelen bij ongeval
- ⇒ voorlichting, opleiding en instructie van de werknemers
- ⇒ arbeidsgeneeskundige toezicht

De wijzigingen werden reeds goedgekeurd 97/42/EG en 99/38/EG en werden reeds omgezet in Belgische wetgeving.

Door het KB van 20/2/2002 BS 14/3/2002 werd aan de lijst van de grenswaarden voor chemische stoffen (reeds opgenomen in de codex titel V hoofdstuk I) een vermelding C toegevoegd aan elke stof die onder het toepassingsgebied van de KB kankerverwekkende stoffen valt.

Een nieuwe voorstel tot richtlijn wil de reproductieve stoffen (oa R49, R60, R61,) eveneens opnemen in de richtlijn .

Een geconsolideerde tekst werd gepubliceerd : 2004/37/EG.

1.3.1.7 Biologische agentia

a) *Richtlijn 90/679/EEG van de Raad van 26 november 1990 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan biologische agentia op het werk (zevende bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG PB 374 - 31.12.90).*

De Richtlijn heeft ten doel werknemers te beschermen tegen de risico's van blootstelling aan **biologische** agentia en verplicht werkgevers tot : evaluatie van de risico's, te treffen beschermende maatregelen, voorlichting, het bijhouden van register, voorzieningen voor bedrijfsgezondheidszorg, industriële procédés, laboratoria en dierenverblijven.

b) De Richtlijn is gewijzigd bij Richtlijn van 12 oktober 1993 (93/88/EEG - PB L 268/71 d.d. 29.10.93) tot wijziging van Richtlijn 90/679/EEG betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan biologische agentia op het werk.

Als bijlage is een gewijzigde lijst van bacteriën en soortgelijke biologische agentia, virussen, parasieten, schimmels en gisten opgenomen. Deze lijst kan aangepast worden door een comité voorzien in de kaderrichtlijn (zie hoger).

c) De richtlijn is aangepast aan de vooruitgang van de techniek door de richtlijn 95/30/EG van 30 juni 1995 - PB L 155/41 van 6.7.95. De lijst biologische agentia opgenomen in de bijlage van de Richtlijn wordt aangepast, deze aanpassingen dienen vóór 30.11.96 in de nationale wetgeving omgezet worden.

Omzetting :

Het besluit is ingevoerd in de CODEX, Titel V, Hst II. De bepalingen in het ARAB, artikel 147 decies betreffende inenting en de bepalingen betreffende het geneeskundig onderzoek, worden overgenomen in het nieuw K.B. De verplichtingen voor de werkgever zijn gelijklopend met deze in de andere hogervermelde besluiten en betreffen o.a. :

- ⇒ risico-evaluatie
- ⇒ specifieke beschermingsmaatregelen, hygiëne
- ⇒ gebruik,....
- ⇒ informatie en inspraak van de werknemers
- ⇒ melding van gebruik van bepaalde stoffen
- ⇒ maatregelen bij ongeval
- ⇒ geneeskundig toezicht met een frequentie van het arbeidsgeneeskundig onderzoek vast te leggen door de arbeidsgeneesheer
- ⇒ de indeling van de stoffen in bepaalde categorieën, biologische agentia wordt integraal overgenomen uit de richtlijn.

Een drietal aanpassingen werden reeds goedgekeurd (95/30/EG 97/59/EG EN 97/65/EG) en een geconsolideerde tekst met een aangepaste basistekst werd gepubliceerd op 17/10/2000 PB L262 als richtlijn 2000/54/EG.

1.3.1.8 Tijdelijke en mobiele bouwplaatsen

Richtlijn 92/57/EEG van de Raad van 24 juni 1992 betreffende de minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid voor tijdelijke en mobiele bouwplaatsen (8ste bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG PB L 246/6 van 28.6.92).

Inhoud :

De Richtlijn beoogt te bewerken dat reeds bij het ontwerp en de organisatie van de bouwplaats met de veiligheids- en gezondheidseisen rekening wordt gehouden; zij definieert de verantwoordelijkheden ter zake van veiligheid en gezondheid van iedereen die op de tijdelijke of mobiele werkplaats leiding geeft en bevat veiligheids- en organisatievoorschriften. Er dient een coördinator te worden benoemd.

Omzetting :

Deze Richtlijn diende voor 1.1.94 in nationaal recht omgezet te worden, maar vroeg in België zowel een aanpassing van de basis veiligheidswet van 1952 als bijkomende uitvoeringsbesluiten.

Eenafzonderlijk hoofdstuk i de welzijnswet van 96 is gewijd aan de tijdelijke en mobiele bouwplaatsen en legt aan de werkgever o.a. volgende verplichtingen op :

⇒ alle betrokkenen, de opdrachtgever, de bouwdirectie belast met het ontwerp, de bouwdirectie belast met de uitvoering en alle aannemers en onderaannemers (inclusief de zelfstandigen) worden verplicht de algemene preventieprincipes toe te passen, samen te werken om veiligheids- en gezondheidsmaatregelen te nemen, zijn mede verantwoordelijk voor het veiligheids- en gezondheidsbeleid;

⇒ de opdrachtgever of de bouwdirectie duidt een veiligheidscoördinator voor het ontwerp en voor de uitvoering aan;

⇒ werken met bepaalde risico en bepaalde omvang moeten voorafgaand aan de bevoegde instantie gemeld worden;

⇒ een veiligheids- en gezondheidsplan wordt opgesteld, bijgewerkt en uitgevoerd;

⇒ via contractuele weg dienen de overeenkomsten tussen opdrachtgever, aannemers en onderaannemers verbintenissen te bevatten die de veiligheid en de gezondheid van de werknemers garanderen.

Verdere specificering van de te nemen veiligheidsmaatregelen, de voorwaarden waaraan de veiligheidscoördinatoren moeten voldoen en de uitwerking van het veiligheids- en gezondheidsplan, worden via K.B. uitgevaardigd. In 2001 en 2002 verschenen uiteindelijk de KB's tot omzetting van de richtlijn en de voorwaarden en de vorming voor de veiligheidscoördinatoren .

(KB 25/01/2001 BS 7/2/2001 , KB 19/12/2001 BS30/01/2002), sedertien verschenen reeds talloze aanpassingen aan de Welzijnswet en het KB.

1.3.1.9 Veiligheids- en gezondheidssignalering

Richtlijn 92/58/EEG van de Raad van 24 juni 1992 betreffende de minimumvoorschriften voor de veiligheids- en/of gezondheidssignalering op het werk (9de bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van de Richtlijn 89/391/EEG PB L 245/23 van 26.8.92).

Inhoud :

Deze Richtlijn vervangt de op artikel 100 van het EG-verdrag gebaseerde Richtlijn d.d. 25 juli 1977 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake de veiligheidssignalering op de arbeidsplaats 77/576/EEG, gewijzigd bij Richtlijn 79/640/EEG Veiligheids- en/of gezondheidssignalering die voor 24 juni 1994 in gebruik is, moet uiterlijk 18 maanden na die datum aan de voorschriften voldoen. Tot die datum gelden de voorschriften van de ingetrokken Richtlijn van 1977/1979. Zij neemt (bijgewerkte) elementen van de vroegere teksten over en voegt daaraan een aantal maatregelen toe. Het gaat hier om signalering op de arbeidsplaats via diverse signalen zoals geluid, kleuren, borden, etc.

Omzetting :

De Richtlijn 77/576 werd in Belgisch recht omgezet via het KB van 19.9.1980 (BS 9.10.80) en in het ARAB art. 54 quinquies ingevoerd, maar is later via het KB van 17/5/97 in de Codex ingevoerd onder Titel III, Hst I, afdeling I.

Het K.B. bevat in principe geen verplichtingen i.v.m. het gebruik van nieuwe veiligheidssignalering maar geeft een minimum eisen waaraan de veiligheidssignalering (pictogrammen) moeten voldoen. In de praktijk geeft het dus geen wijziging van de bestaande reglementering maar wel een uitbreiding van de beschikbare pictogrammen. De publicatie van een K.B. (voorzien najaar 1995) loopt heel wat vertraging op wegens enkele juridische problemen i.v.m. de bijlagen. In tegenstelling tot oorspronkelijke bedoeling worden in de bijlage immers pictogrammen opgelegd voor het signaleren van recipiënten en leidingen van gevaarlijke produkten. Deze pictogrammen zouden ofwel deze die voorzien zijn in artikel 723 van het ARAB (etiketering van gevaarlijke produkten) ofwel de pictogrammen voorzien door de veiligheidssignalering (de gevaarsborden).

1.3.1.10 Zwangere werkneemsters

Richtlijn 92/85/EEG van de Raad van 19 oktober 1992 inzake de tenuitvoerlegging

van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van werkneemsters tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie (tiende bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG PB L 348/1 van 28.11.92).

Inhoud :

De Richtlijn richt zich met name op de voorkoming van schadelijke blootstelling van zwangere vrouwen aan schadelijke stoffen, zwaar werk etc. De werkgever is verplicht de risico's van het werk voor de veiligheid en gezondheid van zwangere vrouwen te evalueren en zo nodig passende maatregelen te treffen en voorlichting te geven. Als bijlage is een niet limitatieve lijst opgenomen van agentia, procédés en arbeidsomstandigheden waaraan specifieke risico's verbonden zouden zijn. Zonodig en mogelijk moet worden gezorgd voor vervangend werk tijdens de zwangerschap. Tevens bevat de richtlijn bepalingen inzake de minimumduur van zwangerschaps- en bevallingsverlof (14 weken), het recht van werkneemsters om af te zien van nachtarbeid en de vergoeding die werkneemsters moeten ontvangen wanneer zij geen arbeid kunnen verrichten.

Omzetting :

De invoering in Belgisch Recht vraagt zowel een aanpassing van de arbeidswet van 16.3.1971 als een aanpassing van de bepalingen voorzien in het ARAB en het KB van 24.12.1968 betreffende vrouwenarbeid. De wet van 3.4.95 (BS 10.5.95) brengt de basisprincipes van risico-analyse en de verplichtingen i.v.m. aanpassing van de werkpost, aanpassing van de arbeidsorganisatie of voorzien van ander werk of het verwijderen van de arbeidspost, in de arbeidswet van 16.3.1971.

Het K.B. van 2.5.1995 (BS 18.5.95) vervangt de lijst van de verboden werkzaamheden voor zwangeren en werkneemsters tijdens lactatie, zoals deze voorzien was in het KB van 24.12.1968 door een zeer uitgebreide lijst van fysische en chemische agentia.

De bepalingen van het ARAB, artikel 147 en 147bis betreffende de tussenkomst van de arbeidsgeneesheer, worden vervangen door nieuwe bepalingen. Het nieuw K.B. wordt ingevoerd in de CODEX, Titel VIII, Hst I

De berstaande Belgische wetgeving was reeds grotendeels in overeenstemming met de Europese richtlijn, de aangebrachte wijzigingen hebben betrekking op :

- ⇒ een bijkomend recht voor de zwangere werkneemsters om zonder loonderving afwezig te zijn van het werk ten einde zwangerschapsonderzoeken te kunnen ondergaan;
- ⇒ de expliciete motivering van ontslag;

⇒ de verplichtingen i.v.m. de overplaatsing van nachtarbeid naar dagarbeid die voorzien zijn in CAO 46 betreffende begeleidingsmaatregelen bij nachtwerk, worden uitgebreid tot werkgevers niet gevisieerd door de CAO (voornamelijk de openbare diensten).

⇒ een specifieke procedure voor de voorafgaande risico-analyse uit te voeren door de werkgever, en de aanpassing van de lijst van de verboden werkzaamheden voor zwangeren.

Er werd een gids gepubliceerd door de EG om met criteria om de richtlijn toe te passen

Voorstel tot aanpassing richtlijn 92/85/EG PB-C van 3.1.2008 Com (2008) 0637

1.3.1.11 Winningsindustrieën - Boringen.

Richtlijn 92/91/EEG van de Raad van 3 november 1992 betreffende minimumvoorschriften ter verbetering van de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van werknemers in de winningsindustrieën die delfstoffen winnen met behulp van boringen (elfde bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG PB L 348/9 van 28.11.92).

Inhoud :

De Richtlijn bevat verplichtingen met betrekking tot :

⇒ de uitrusting van arbeidsplaatsen;

⇒ bescherming tegen brand, explosies en schadelijke atmosferen;

⇒ vlucht- en reddingsmiddelen;

⇒ gezondheidstoezicht.

In een bijlage zijn minimumnormen opgenomen die in acht moeten worden genomen bij de winning (on- en offshore) van olie en gas. De Richtlijn moet op 3 november 1994 in de Belgische wetgeving geïmplementeerd zijn.

Omzetting :

Winning via boringen heeft niet plaats op Belgisch grondgebied. KB 6.1.97 (BS 31.7.98) Codex T.III, H. VII, Afd. 1, onderafdeling II

1.3.1.12 Winningsindustrieën in dagbouw en ondergronds

Richtlijn 92/104/EEG van de Raad van 3 december 1992 betreffende de

minimumvoorschriften ter verbetering van de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van werknemers in de winningsindustrieën in dagbouw of ondergronds (12de bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG PB L 404/10 van 31.12.92).

Inhoud :

De Richtlijn voorziet in speciale communautaire bepalingen voor winningsindustrieën die :

⇒ delstoffen winnen in eigenlijke zin, in de open lucht of ondergronds en/of;
⇒ prospectiewerkzaamheden verrichten met het oog op deze winning en/of;
⇒ delfstoffen gereedmaken voor de verkoop, met uitzondering van werkzaamheden i.v.m. de verwerking van deze delfstoffen, dit met uitzondering van de in artikel 2, onder a), van Richtlijn 92/91/EEG omschreven winningsindustrieën die delfstoffen winnen met behulp van boringen.

Het gaat om bepalingen over bescherming tegen brand en explosies, communicatie, waarschuwings- en alarmsystemen, voorlichting, gezondheidstoezicht, medezeggenschap, sanitaire voorzieningen en ontspanningsruimte.

De richtlijn moet uiterlijk op 3.12.1993 in de nationale wetgeving opgenomen zijn.

Omzetting :

De Administratie der Mijnen van het Ministerie van Economische Zaken heeft een KB 6.1.97 (BS 31.7.98) Codex T.III, H. VII, Afd. 1, onderafdeling I tot omzetting van de richtlijn opgesteld

Het K.B. neemt letterlijk de tekst van de richtlijn over.

1.3.1.13 Vissersvaartuigen

Richtlijn 93/103/EEG van de Raad van 23 november 1993 betreffende de minimum voorschriften inzake veiligheid en gezondheid bij het werk aan boord van vissersvaartuigen (13de bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG - PB 307/1 van 13.12.93).

Inhoud :

De bepalingen betreffende onder meer minimum voorschriften inzake veiligheid en gezondheid, uitrusting en onderhoud, voorlichting en opleiding van werknemers, opleiding van gezagvoerders, raadpleging van werknemers en periodieke controle door aangewezen instanties.

1.3.1.14 Chemische agentia

Richtlijn 98/24/EG van de Raad van 7 april 1998 betreffende de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van van de werknemers tegen de risico's van chemische agentia op het werk (14de bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van richtlijn 89/391/EEG) (PB-L 131 van 05/05/98)

Inhoud :

- ⇒ Bijzondere richtlijn in de zin van de kaderrichtlijn 89/391
- ⇒ De achtergrond is meer samenhang te brengen in de verschillende Richtlijnen waaronder de Kader-Richtlijn 80/1107/EEG, 89/391/EEG, , en de Richtlijnen lood, asbest, verboden produkten en indicatieve grenswaarden,

Het vormt een consolidatie vormen van de bestaande richtlijn betreffende de chemische agentia met uitzondering van die op het terrein van kankerverwekkende stoffen.

De richtlijn is in nationale wetgeving omgezet door het KB 11.03.2002 BS 14.03.2002 in de Codes titel V hoofdstuk I

In aansluiting bij deze richtlijn worden eveneens regelmatig indicatieve grenswaarde gepubliceerd waarmede de lidstaten moeten rekening houden bij het opstellen van nationale grenswaarden. **Zie 1.3.2.6. Indicatieve grenswaarden**

Een gids voor toepassing van deze richtlijn is nog in opgesteld
Verschillende onderdelen van dit KB zullen moeten aangepast worden tengevolge van Reach en GHS verordening

1.3.1.15 Explosieve atmosferen

Richtlijn 1999/92/EG van het Europees parlement en de Raad van 16 december 1999 betreffende de minimumvoorschriften voor de verbetering van de gezondheidsbescherming en van de veiligheid van de werknemers die door explosieve atmosferen kunnen gevaar lopen (vijftiende bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 2, van richtlijn 89/391/EEG)

Deze richtlijn is omgezet , zie tabel

Inhoud :

- beoordeling van explosierisico's
- indeling van de plaatsen waar een explosieve atmosfeer kan voorkomen (zonering)
- signalering (pictogram)
- explosieveiligheidsdocument opstellen
- voorschriften voor de gebruikte arbeidsmiddelen
- voorschriften voor de arbeidsplaatsen

- coördinatieverplichting wanneer verschillende ondernemingen op één arbeidsplaats werken

De commissie **heeft een handleiding** (niet-bindende gids) op voor het toepassen van de richtlijn. (zie artikel 8 van de richtlijn) Opgesteld, deze ter beschikking op de website in alle talen van de EU

1.3.1.16 Trillingen

Richtlijn 2002/10/EG van het Europees parlement en de Raad van 6 februari 2003 betreffende de minimum voorschriften inzake veiligheid en gezondheid met betrekking tot de blootstelling van werknemers aan de risico's van fysische agentia (trillingen) (zestiende bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van richtlijn 89/391/EEG) PB – L 177 (6.7.2002)

Legt grens waarden op en aciedrempel voor zowel de handarmtrillingen als de whole body trillingen

Omzetting : KB 7.7.2005 BS 14.7.2005

1.3.1.17 Lawaai

Richtlijn 86/188/EEG van de Raad van 12 mei 1986 betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan lawaai op het werk (bijzondere richtlijn in de zin van artikel 8 van richtlijn 80/1107/EEG) - PB L 137 van 24.5.86.

Deze richtlijn legt op dat plaatsen waar werknemers worden blootgesteld aan een geluidsniveau moeten beoordeeld worden en dat maatregelen moeten genomen worden tegen schadelijk geluid, eveneens het gebruik van P.B.M.'s en de medische opvolging worden geregeld.

De richtlijn is omgezet via het K.B. van 26.9.1991 (BS 14.11.91) in het artikel 148 decies 2 van het ARAB.

Richtlijn 2003/10/EG van het Europees parlement en de Raad van 6 februari 2003 betreffende de minimum voorschriften inzake veiligheid en gezondheid met betrekking tot de blootstelling van werknemers aan de risico's van fysische agentia (lawaai) (zeventiende bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van richtlijn 89/391/EEG) PB L-42 (15.2.2003)

Deze richtlijn vervangt de richtlijn lawaai van .1980 en 1988 (zie hoger) en vult de bepalingen aan, door ondermeer een risico analyse op te leggen , de grenswaarden te verlagen en een actiedrempel in te voeren.

Omzetting, KB 16.1.2006 BS 15.2.2006

1.3.1.18 Elektromagnetische velden

Richtlijn 2004/40/EG van het Europees parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de minimum voorschriften inzake veiligheid en gezondheid met betrekking tot de blootstelling van werknemers aan de risico's van fysische agentia (elektromagnetische velden)) (achtiende bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van richtlijn 89/391/EEG) PB L 159 (30.4.2004)

Toepassingsgebied : elektromagnetische velden tot 300 GHz

Naast de klassieke benadering van een risicoanalyse en het nemen van de nodige preventiemaatregelen, voorlichting en opleiding, inclusief gezondheidstoezicht worden grenswaarden (geen blootstelling boven deze waarden) en actiewaarden (maatregelen te nemen bij overschrijding opgelegd

Omzetting voorzien voor 1.4.2008, werd door aanpassing van de richtlijn door 2008/46/EG (PB-L 114 van 24.6.2008 uitgesteld tot 30.4.2012 omdat de bepalingen van de richtlijn aan nieuwe studieresultaten moeten aangepast worden

1.3.1.19 Optische stralen

Richtlijn 2006/25/EG van het Europees parlement en de Raad van 5.4.2006 betreffende de minimum voorschriften inzake veiligheid en gezondheid met betrekking tot de blootstelling van werknemers aan de risico's van fysische agentia (optische stralingen)) (negentiende bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van richtlijn 89/391/EEG) PBL (.2006

De richtlijn behandelt de risico's verbonden aan Ultraviolette straling, infra rode straling, lasers en zichtbaar licht. Naast een risico analyse worden opnieuw actiewaarden en grenswaarden voor blootstelling aangegeven

Omzetting : voor 27.5.2010

Meer info <http://europa.eu.int/comm/enterprise/chemicals/chempol/whitepaper/reach.htm>

1.3.1.20 Vinylchloride

Richtlijn 78/610/EEG van de Raad van 29 juni 1978 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de Lidstaten inzake de bescherming van de gezondheid van werknemers die aan vinylchloridemonomeer zijn blootgesteld - PBL 197/12 van 22.7.78.

Deze richtlijn is ingevoerd via het K.B. van 20.7.79 (BS 14.8.79) tot invoering van art. 723 quater 1 tot 14 van het ARAB en tot wijziging van artikel 146 quinques en sexes van het ARAB.

Vinylchloride werd via de aanpassing van de lijst van de grenswaarden en het KB chemische agentia ingevoerd in de codex (Titel V hoofdstuk I) en dus geschrapt in het ARAB)

opgeheven

1.3.1.21 Kaderrichtlijn Chemische, Fysische en Biologische agentia

Richtlijn 80/1107/EEG van de Raad van 27 november 1980 betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan chemische, fysische en biologische agentia op het werk - PBL 327/8 van 9.12.1980.

Deze Richtlijn verplicht de werkgever tot maatregelen ter voorkoming van risico's verbonden aan de blootstelling aan bepaalde agentia.

De Richtlijn bevat een procedure voor de vaststelling van bindende en indicatieve

grenswaarden in specifieke, op deze Richtlijn gebaseerde, Richtlijnen.

De Richtlijn werd aangepast door de Richtlijn 88/642/EG van 16.12.88 (PB L 356 van 24.12.88). Een vijftal richtlijnen gaven een verdere uitvoering aan deze basisrichtlijn. De omzetting van de basisrichtlijnen gebeurde via het KB van 20.11.87 (BS 27.11.87) en het KB van 18.12.91 (BS 1.2.92) door de invoering in het ARAB van de artikelen 103 tot en met 103 sexies en de wijziging van de artikelen 146 quinquies, octies en nonies.

Deze richtlijn wordt volledig vervangen door de richtlijnen biologische agentia (90/679/EEG) en chemische agentia (98/24/EG), lawaai (2003/10/EG) en trillingen (2002/44/EG)

1.3.1.22 Lood

Richtlijn 82/605/EEG van de Raad van 28 juli 1982 betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan metallisch lood en zijn ionverbindingen op het werk (eerste bijzondere richtlijn in de zin van artikel 8 van Richtlijn 80/1107/EEG - PB L 247 van 23.8.82).

Deze richtlijn schrijft preventiemaatregelen, medische opvolging en respect voor biologische grenswaarden in het bloed voor bij blootstelling van de werknemers aan lood.

De richtlijn werd omgezet via het K.B. van 7.11.1988 (B.S. 22.11.88) door aanpassing van artikel 135 quater, 148 decies 2.6. van het ARAB. en via KB chemische agentia geïntegreerd in de codex titel V hoofdstuk I

Deze richtlijn is vervangen door de richtlijn chemische agentia (98/24/EG)

1.3.1.23 Asbest

Richtlijn 83/477/EEG van de Raad van 19 september 1983 betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest op het werk (tweede bijzondere richtlijn in de zin van artikel 8 van Richtlijn 80/1107/EEG PB L 263/15 van 24.9.83).

Richtlijn 91/382/EEG van de Raad van 25 juni 1991 tot wijziging van Richtlijn 83/477/EEG betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest op het werk (PB L 206/16 van 29.7.91).

Richtlijn 10023/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 maart 2003 tot wijziging van Richtlijn 83/477/EEG betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest op het werk (PB L 97 van 15.4.2003).

Deze richtlijn bepaalt de preventiemaatregelen en de grenswaarden te respecteren bij werkzaamheden met blootstelling aan asbest.

Tevens worden bepaalde werkzaamheden verboden.

De richtlijn 91/382 voldoet reeds in ruime mate aan deze wetgeving en gaf geen aanleiding tot een

afzonderlijke omzetting.

Ontwerp-mededeling van de E.C. over de resultaten van de evolutie van de wetgeving betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest op het werk werd voorgelegd aan het Raadgevend Comité

De conclusies zijn dat in alle Europese lidstaten de richtlijnen toegepast worden en sommige zelfs strengere limietwaarden toepassen. De commissie overweegt geen nieuwe wetgevende maatregelen. De werkgevers onderschrijven deze conclusies maar de werknemers dringen aan op nieuwe lagere limietwaarden.

Het comité van de inspectiediensten SLIC heft een guideline voor toepassing van de wetgeving opgesteld zie **1.5.8**

De richtlijn werd omgezet in het K.B. van 28.8.86 (BS 11.9.86) en K.B. van 10.9.87 (BS 29.9.87) in artikel 135 ter, 148 decies 2.5. en 723 ter van het ARAB.en werd daarna opgenomen in de Codex over het Welzijn op het Werk titel V, hoofdstuk IV, via het KB 13.3.06 BS 23.3.06

1.3.1.24 Verboden stoffen

Richtlijn 88/364/EEG van de Raad van 9 juni 1988 ter bescherming van werknemers door een verbod van bepaalde specifieke agentia en/of bepaalde werkzaamheden (vierde bijzondere richtlijn in de zin van artikel 8 van Richtlijn 80/1107/EEG - PB L 179/44 van 9.7.88).

Met deze Richtlijn wordt beoogd om, onder voorbehoud van een aantal uitzonderingen en afwijkingen, de productie en het gebruik te verbieden van onderstaande kankerverwekkende stoffen, die met name bij de bereiding van kleurstoffen een rol spelen :

- . 2 - naftylamine en de zouten daarvan;
- . 4 - aminodifenyl en de zouten daarvan;
- . 4 - nitrodifenyl;
- . benzidine en de zouten daarvan.

De richtlijn werd omgezet in het K.B. van 17.4.1990 - BS 15.5.90 in artikel 148 decies 2.7., 723bis 15 tot 17 van het ARAB. en daarna via KB chemische agentia (KB11.03.2002 BS 14.03.2002) opgenomen in de codex titel V hoofdstuk I

Deze richtlijn is vervangen door de richtlijn chemische agentia (98/24/EG)

1.3.1.25 Indicatieve grenswaarden

Richtlijn 91/322/EEG van de Commissie van 29 mei 1991 tot vaststelling van indicatieve grenswaarden ter uitvoering van Richtlijn 80/1107/EEG van de Raad betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan chemische, fysische en biologische agentia op het werk (PB 177/22 van 5.7.91).

Deze richtlijn geeft voor een 20tal stoffen een indicatieve grenswaarde aan waarop de lidstaten zich moeten baseren om eventueel eigen grenswaarden op te stellen.

Deze 20-waarden werden in België verplicht gesteld door ze op te nemen in de lijst van bijlage II aan artikel 103, sexies van het ARAB (KB van 11.4.1995 - BS 14.6.95).

Een eerste aanpassing van de lijst 96/94/EG

Omgezet in Belgische wetgeving via KB chemische agentia in de Codex titel V hoofdstuk I..

Deze richtlijn is vervangen door de richtlijn chemische agentia (98/24/EG)

Een volgende reeks van indicatieve grenswaarden is in voorbereiding

De aanvulling van de lijst van grenswaarden en de omzetting van de indicatieve lijst in België gebeurd na advies van de Hoge Raad PBW maar wordt eerst 4 maand voor krieg gepubliceerd . Bedrijven kunnen bezwaren indien binnen de maand , en een dossier binnen de 4 maand, alvorens een defintief KB opgesteld wordt

1.3.2 Aanverwante domeinen

1.3.2.1 Seveso I en Seveso II

1.3.2.2 Uitzendarbeid

Richtlijn 91/383/EEG van de Raad van 25 juni 1991 ter aanvulling van de maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van de werknemers met arbeidsbetrekkingen voor bepaalde tijd of uitzendarbeidsbetrekkingen (PB L 206/19 van 29.7.91).

De Richtlijn heeft betrekking op arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd en uitzendarbeid en bevat verplichtingen voor de gebruiker betreffende voorlichting en opleiding en medisch toezicht.

De specifieke bepalingen ivm de veiligheid en de gezondheid worden geregeld door artikel 17, 10° (overeenkomt tussen uitzendbureau en gebruiker) en artikel 19.

De bepalingen in de Codex specificeren dit verder en regelt volgende specifieke punten:

- informatie uitwisseling voor de aanvraag van de uitzendkracht aan de hand van de werkpostfiche
- het onthaal van de uitzendkracht bij uitzendbureau en inlener
- medisch toezicht bij aanwerving en tijdens het werk
- de persoonlijke beschermingsmiddeln
- de verboden werkzaamheden

De bepalingen van de Richtlijn waren reeds opgenomen in de wet van 24/7/1987 (BS 20.8.87) betreffende tijdelijke arbeid en uitzendarbeid en werden ook ingevoerd in de Codex, titelVIII Hoofdstuk IV, via het KB van 19/02/97.

1.3.2.3 Medische hulpverlening aan boord van schepen

Richtlijn 92/29/EEG van de Raad van 31 maart 1992 betreffende de minimumvoorschriften inzake

veiligheid en gezondheid ter bevordering van een betere medische hulpverlening aan boord van schepen (PB L 113 van 30.4.1992).

De Richtlijn beoogt een verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de opvarenden door betere geneeskundige bijstand aan boord door :

- ⇒ regels betreffende de aanwezige geneesmiddelen, verplegingsartikelen en ruimte voor medische verzorging;
- ⇒ verplichtstelling speciale medische uitrusting en controle op aanwezigheid ingeval van vervoer van gevaarlijke stoffen;
- ⇒ vaststelling van algemene criteria voor voorlichting en opleiding over de medische uitrusting;
- ⇒ regelingen inzake radiomedisch consult.

De Richtlijn is omgezet in KB 3.5.99 BS 3.6.99

1.3.2.4 Arbeidstijd

*Richtlijn 93/104/EG van de Raad van 23 november 1993 betreffende een aantal aspecten van de organisatie van de arbeidstijd - L 307/18 van 13.12.93. **opgeheven en vervangen door***

RICHTLIJN 2003/88/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 4 november 2003 betreffende een aantal aspecten van de organisatie van de arbeidstijd

Wat de veiligheid en de gezondheid van de werknemers betreft, schrijft de Richtlijn voor dat de nachtarbeiders en ploegendienst moeten genieten van een bescherming van de veiligheid en de gezondheid die afgestemd is op de aard van een werk, en het voorzien van passende preventiediensten en medische keuring. .

Op het gebied van de veiligheid en de gezondheid werd beoordeling van de gezondheid (medisch onderzoek) voorzien voor de nachtarbeiders.

Omgezet : Codex titel VII hoofdstuk VII via KB 16.7.2004 BS 9.8.2004

1.3.2.5 Jongeren

Richtlijn 94/33/EG van de Raad van 22.6.1994 betreffende de bescherming van jongeren op het werk - PB L 216/12 van 20.8.94.

De bepalingen van de Richtlijn zijn van toepassing op alle personen onder de 18 jaar met een arbeidsovereenkomst of betrekking.

Specifieke bepalingen betreffende de bescherming van de veiligheid en de gezondheid op het werk worden behandeld in artikel 6, 7 en bijlage.

- ⇒ artikel 6 : beoordeling van de risico's waaraan jongeren bij een arbeid blootgesteld zijn en het

eventueel medisch onderzoek.

artikel 7 : het verbod van bepaalde werkzaamheden die specifieke risico's voor de jongeren met zich kunnen meebrengen.

Bijlage : een lijst van agentia, procédés en werkzaamheden.

De Richtlijn is wat bescherming van de veiligheid en het medisch toezicht opgenomen in de Codex Titel VIII Hoofdstuk II via het KB van 3/05/99

1.3.2.6 Beroepsziekten (zie tabel III)

Aanbeveling 90/326/EEG van de Commissie van 22 mei 1990 betreffende de goedkeuring van de lijst van beroepsziekten - PB L 160/40 van 26.6.90. Deze aanbeveling vervangt de aanbeveling van 23 juli 1962 (PB 2190/62 van 31.8.1962). en **werd in 2003 vervangen door een nieuwe aanbeveling**

AANBEVELING VAN DE COMMISSIE

van 19 september 2003 betreffende de Europese lijst van beroepsziekten (kennisgeving geschied onder nummer C(2003) 3297) (Voor de EER relevante tekst) (2003/670/EG) Publicatieblad L-238 van 25.9.2003

Deze Europese lijst van beroepsziekten wordt in België beschouwd als basis voor de erkenning van beroepsziekten. Om deze reden is de aanbeveling eveneens overgenomen via K.B. van 8.5.1992 (BS 21.5.92) in bijlage X van artikel 147 ter van het ARAB betreffende de aangifte van beroepsziekten.

De begeleidende "notice d'explication" uitgegeven in 1994 moet nog bijgewerkt worden. Een experten groep werkt aan de informatie over de nieuw toegevoegde ziekten en hoopt tegen eind 2006 een nieuwe "noitice" te kunnen publiceren

1.3.2.7 . Zelfstandigen

AANBEVELING VAN DE RAAD

van 18 februari 2003 betreffende de verbetering van de bescherming van de gezondheid en de veiligheid op het werk van zelfstandigen (2003/134/EG) L-53 van 28.2.2003

.De commissie vraagt aan de lidstaten specifiek maatregelen , stimulansen, opleidingen te voorzien ten behoeve van zelfstandigen om hun veiligheid en gezondheid op het werk te garanderen

1.3.2.8 Reach verordening

De Europese Commissie en het Europees parlement hebben op 13/12/2006 de REACH-verordening 1907/2006/EG over de indeling, etikettering en verpakking van chemische stoffen en mengsels goedgekeurd , Op de website van de FOD Economie vindt U daarover

meer informatie en een praktisch instrument om u te helpen bij de voorbereiding op REACH. (PB-L 396 van 30.12.06)

De REACH- verordening legt op dat de industrie alle bestaande en alle nieuwe stoffen registreert bij een nieuw Europees Agentschap voor chemische stoffen . Voor bepaalde gebruiken van gevaarlijke stoffen zal bovendien een vergunning aangevraagd moeten worden. Andere gebruiken zullen zelfs helemaal uitgesloten worden.

REACH zal dus niet alleen gevolgen hebben voor de stoffenproducenten, de ferro en de non-ferro sectoren , maar ook voor alle gebruikers van stoffen in de sectoren textiel, bouw, baksteen, beton, cement, glas, hout, schoonmaak, cosmetica, verf, kleding, papier, grafische, elektronica, automobiel, enz. Kortweg, elke onderneming die stoffen importeert, produceert of gebruikt zal zich op een optimale manier moeten voorbereiden.

Meer informatie te bekomen bij de overheid op de website van FOD Economie en op gratis nummer 0800/12 033

http://economie.fgov.be/organization_market/reach/home_nl.htm

1.3.2.9 GHS verordening

Op 31 december 2008 is de Verordening over de indeling, etikettering en verpakking van chemische stoffen en mengsels (hierna EU-GHS) (EG. nr. 1272/2008) officieel gepubliceerd (PBL 353/2).

De verordening treedt op 20 januari 2009 in werking. De Stoffenrichtlijn (67/548/EEG) en Preparatenrichtlijn (1999/45/EG) worden op termijn ingetrokken.

Vanaf 1 december 2010 moeten stoffen worden ingedeeld, geëtiketteerd en verpakt volgens EU-GHS. Voor mengsels geldt een overgangstermijn tot 1 juni 2015.

Overzicht van de inhoud

Verordening (EG) Nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels tot wijziging en intrekking van de Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006

Bijlagen

* Bijlage I (pag. 36)

- Deel 1: inleiding op de classificatie en etikettering voor stoffen en mengsels
- Deel 2: klassen en criteria voor fysische gevaren
- Deel 3: klassen en criteria voor gezondheidsgevaren
- Deel 4: milieugevaren (klassen die in plaats komen van bijlage VI uit Richtlijn 67/548/EEG)
- Deel 5: gevaren voor aantasting van de ozonlaag

* Bijlage II (pag. 141)

- Deel 1: aanvullende etiketteringsvoorschriften uit bijlage VI van Richtlijn 67/548/EEG die nog niet onder het VN-GHS vallen.
- Deel 2 bevat speciale voorschriften voor de etikettering van bepaalde stoffen of mengsels, die grotendeels afkomstig zijn uit bijlage V bij Richtlijn 1999/45/EG.
- Deel 3 bevat bepalingen inzake kinderveilige sluitingen en tastbare gevarenaanduidingen die van het huidige EU-systeem zijn overgenomen.
- Deel 4 bevat een speciaal etiketteringsvoorschrift voor gewasbeschermingsmiddelen.

* Bijlage III (pag. 146)

Lijst van gevarenaanduidingen die overeenkomt met bijlage III van Richtlijn 67/548/EEG. Er zijn aanvullende gevarenaanduidingen nodig voor gevaren die momenteel niet in het VN-GHS in aanmerking worden genomen; daarom zijn enkele R-zinnen uit het huidige EU-systeem toegevoegd als "EUH-aanduidingen".

* Bijlage IV (pag. 210)

Lijst van voorzorgsmaatregelen, komt overeen met bijlage IV uit Richtlijn 67/548/EEG.

* Bijlage V (pag. 325)

Overzicht EU-GHS-gevarenpictogrammen.

* Bijlage VI (pag. 329)

- Deel 1: Inleiding op de lijst van geharmoniseerde etikettering en indeling
- Deel 2: Voorschriften voor samenstelling/format dossiers voor stoffen die worden voorgesteld voor opname in de geharmoniseerde lijst.
- Deel 3: lijst van stoffen met geharmoniseerde indelingen voor specifieke gevarenklassen, of onderverdelingen daarvan, en gevarencategorieën. Aangezien de instanties zich moeten concentreren op de meest zorgwekkende stoffen, zullen met name stoffen die ingedeeld zijn in verband met kankerverwekkendheid, mutageniteit in geslachtscellen of voortplantingstoxiciteit van categorie 1A of 1B en met sensibilisatie van de luchtwegen worden toegevoegd, maar later kunnen stoffen met andere effecten worden toegevoegd als daar redenen voor zijn. Tabel 3.1 (pag.340) van deze bijlage bevat de vermeldingen in bijlage I bij Richtlijn 67/548/EEG, zo nodig aangepast aan de indelingscriteria van het VN-GHS. Tabel 3.2 (pag. 923) bevat de vermeldingen die ongewijzigd uit bijlage I bij Richtlijn 67/548/EEG zijn overgenomen.

* Bijlage VII (pag. 1352)

Deze bijlage bevat omzettingstabellen voor leveranciers van al overeenkomstig de huidige criteria beoordeelde stoffen en mengsels, voor zover het gaat om gevarencategorieën waarbij er eenduidig verband tussen beide indelingen bestaat.

Deze tabellen bieden leveranciers de mogelijkheid aan hun nieuwe verplichtingen te voldoen zonder alle stoffen en mengsels die zij zelf ingedeeld hebben nog eens te hoeven indelen. Wenst een leverancier geen gebruik te maken van de tabel, dan moet hij de stof of het mengsel aan de hand van de criteria in de delen 2 tot en met 5 van bijlage I opnieuw beoordelen.

1.4 Voorstellen

1.4.1 SEVESO III

De volgende tijdslijn werd vooropgesteld:

- 2009: technische voorstellen van lidstaten aan Europese Commissie (is dus gebeurd via technische werkgroepen)
- In de loop van 2010: uitwerking nieuwe richtlijn
- einde 2010: uitvaardiging nieuwe richtlijn
- Nadien: omzetting in Belgisch recht

Enkele aanpassingen:

- de twee drempels blijven behouden (hoeveelheden kunnen mss wel wijzigen)
- er is een streven om het aantal Seveso-bedrijven niet sterk te laten wijzigen (door de invoering van GHS)
- er is een streven naar zoveel mogelijk goal-setting (resultaatsverbintenis)
- er is een streven om geen bijkomende administratieve lasten te veroorzaken.
- Er zijn wel een aantal andere wijzigingen te verwachten (naar domino effecten toe, naar lage drempel bedrijven toe, etc.)

1.5 *Andere werkzaamheden*

In de schoot van het Raadgevend Comité voor Veiligheid, Hygiëne en Bescherming van de gezondheid op het werk werden de werkgroepen opgericht die de adviezen voorbereiden die daarna in de plenaire vergadering voorgelegd worden.

Deze adviezen kunnen betreffen :

- ⇒ voorontwerp voor een richtlijn van de Raad;
- ⇒ ontwerp van brochures;
- ⇒ campagnes, informatie sensibilisatie, initiatieven, e.d.m.
- ⇒ onderzoek, inventarisatie van problemen;
- ⇒ opvolging van bepaalde permanente werkzaamheden van de Commissie.
- ⇒ Europese week
- ⇒ Activiteiten van het Europees agentschap te bilbao

Hierbij volgt een beknopt overzicht van de werkgroepen en de stand van de werkzaamheden.

1.5.1 Communautaire veiligheids- en gezondheidsstrategie 2007-2012

De Europese commissie heeft in het kader van zijn beleid een document COM(2007) 62 van 21.2.2007 met de strategie voor 2007-2012 goedgekeurd en in een resolutie gepubliceerd : resolutie van 265.6.2007 PB-C 145 van 30.6.2007.

Enkele aandachtspunten over de toekomstige initiatieven zijn

- Nadruk op de toepassing van de bestaande EEG wetgeving en de evaluatie van deze toepassing
- Aandacht voor risicosectoren en meest kwetsbare werknemers groepen

- Vereenvoudiging van de wetgeving
- Identificatie methodes voor nieuwe risico's
- Nationale ontwikkelingen steunen
- Gedragsveranderingen stimuleren via onderwijs en sensibilisatie werkgevers
- Op Internationaal vlak het veiligheidsniveau verbeteren

Deze strategie werd goedgekeurd door het Europees Parlement op 15.1.2008 (PB-C 41^E van 19.2.2009)

1.5.2 Grote schoonmaak in de Europese wetgeving

De Europese Commissie heeft een actieplan van drie jaar opgestart om de duizenden pagina's tellende Europese wetgeving te vereenvoudigen.

Opheffing

Door opheffing wil de Commissie nutteloze, onbeduidende of verouderde wetteksten uit de Europese reglementering verwijderen. Bv de bepalingen ivm natuurlijke straling in de ontwerprichtlijn over optische stralingen.

Codificatie

Codificatie betekent het samenvoegen van de oorspronkelijke juridische akte en alle latere wijzigende aktes in een nieuwe juridische tekst. De Europese regels over chemische producten, bv., moeten gewijzigd kunnen worden naarmate nieuwe stoffen op de markt verschijnen. Als die regels vermeld worden in richtlijnen, moeten de lidstaten ze omzetten in hun nationale wetgeving, wat 25 bijkomende wetten impliceert, zelfs meer voor de federale lidstaten. De Commissie zal bijvoorbeeld richtlijn 76/768/EEG van de Raad betreffende cosmetische producten onder handen nemen. Die richtlijn is al 7 keer geamendeerd en 37 keer aangepast aan de technologische vooruitgang.

Omwerking

De etikettering van voedingsmiddelen, bijvoorbeeld, wordt bepaald door 22 communautaire aktes! Om overlapping en redundantie te minimaliseren en de coherentie van de communautaire bepalingen te bevorderen, krijgt de samensmelting van de teksten nu voorrang.

Co-reglementering

Bij co-reglementering worden andere instrumenten gebruikt dan de klassieke wettelijke hulpmiddelen. Een van de bekendste instrumenten is de normalisering door onafhankelijke organismes.

Vervanging door verordeningen

Het communautaire beslissingsproces is immers heel complex en elke richtlijn gaat gepaard met een lange toepassingsprocedure in elke lidstaat. Verordeningen zijn zonder omzetting of aanpassing direct van toepassing in elke lidstaat. Ze kunnen daarenboven makkelijk aangepast worden aan de eventuele vooruitgang van de wetenschap.

1.5.3 Organische oplosmiddelen

Het Raadgevend Comité heeft in 2002 aanbevelingen over het OPS Syndroom (organic

psycho syndrome) veroorzaakt door organisch e oplosmiddelen

1.5.4 Normalisatie

Een permanente werkgroep volgt de normalisatie-werkzaamheden op het gebied van veiligheid en gezondheid.

Adviezen worden voorbereid i.v.m. de mandaten die de Commissie geeft aan het Europees Normalisatie Instituut (CEN) voor het opstellen van normen in het kader van de economische richtlijnen voor het op de markt brengen van producten.

Via een mededeling publiceert de commissie regelmatig de lijst van de geharmoniseerde normen die in het kader van de Europese richtlijnen van toepassing zijn.

1.5.5 Landbouw

De Raadgevend Comité heeft in februari 1993 een advies behandeld betreffende een voorontwerp van richtlijn betreffende de minimumvoorschriften ter bescherming van de veiligheid en de gezondheid betreffende activiteiten in arbeidsplaatsen in de landbouw (Document 5/15620/91).

Het Raadgevend Comité gaf een verdeeld advies op 15.2.1993 waarbij de werkgevers het voorstel van Richtlijn onvoldoende onderbouwd achtten en in de praktijk vrijwel ontoepasbaar. Verder werden heel wat vragen gesteld over het mogelijk toepassingsgebied vermits de zelfstandigen niet onderworpen zijn aan de kaderrichtlijn en het voorstel genomen wordt in uitvoering van de kaderrichtlijn zou een richtlijn slechts op een zeer kleine minderheid van de beoogde groep van toepassing worden..

1.5.6 Informatiebrochures – niet-bindende guidelines

- ⇒ persoonlijke beschermingsmiddelen (gepubliceerd)
- ⇒ risicoevaluatie (gepubliceerd)
- ⇒ ATEX (gepubliceerd)
- ⇒ Zwangeren (gepubliceerd)
- ⇒ chemische agentia (in voorbereiding)
- ⇒ werken in de hoogte – eindstadium 2006
- ⇒ geluid voorzien 2006
- ⇒ trillingen voorzien in 2006
- ⇒ elektromagnetische stralingen in voorbereiding 2007
- ⇒ optische stralingen wordt voorbereid in 2008

zie websites van de EEG

1.5.7 Arbeidsgebonden stress

Op 17.2.1994 werd een ad-hoc werkgroep samengesteld met mandaat :

- ⇒ alle belangrijke werk met betrekking tot arbeidsgebonden stress onderzoeken;
- ⇒ elke actie die reeds op Nationaal of Communautair niveau verricht werd inventariseren;
- ⇒ verslag uitbrengen van dit onderzoek van het Raadgevend Comité met het oog op een toekomstige actie.

Het advies werd onder brochurevorm gepubliceerd

Een ontwerp CAO is tussen de sociale partners afgesloten in 2004

1.5.8 Comité hoge functionarissen arbeidsinspectie Zie websites europa : SLIC

Op 17.2.1995 werd een ad-hoc groep opgericht met mandaat advies uit te brengen over ontwerpbesluit van de Commissie betreffende de oprichting van een Comité van hoge functionarissen van de arbeidsinspectie. Het raadgevend Comité is van oordeel dat om tot éénzelfde toepassing van de richtlijnen in de verschillende lidstaten te komen er overleg moet zijn tussen administraties die verantwoordelijk zijn voor de controle. De groep heeft nooit vergaderd maar de Commissie bracht wel zijn beslissing van 12.7.1995, nr 95/319/EEG (PB L 188/11 van 9.8.95) waarin dit Comité definitief opgericht werd.

1.5.9 Evaluatie van de toepassing van de richtlijnen

In uitvoering van de verschillende richtlijnen dient elke Lidstaat na vijf jaar een evaluatie op te maken van de toepassing van de richtlijn. Op nationaal niveau dient dit rapport met de sociale partners besproken worden alvorens dit aan de commissie over te maken.

De commissie maakt dan een Europees rapport dat voorgelegd wordt aan het Europees Parlement, het Economisch en Sociaal Comité en (eventueel) aan het Raadgevend comité te Luxemburg.

Volgende rapporten zijn opgesteld

- manueel hanteren van lasten
- beeldschermen
- veiligheids en gezondheidssignalering
- uitzendarbeid (in voorbereiding)
- tijdelijke en mobiel arbeidsplaatsen, winningsindustriën en schepen (92/57, en 92/58, 92/91 en 92/104 , 92/29 en 93/103 in 2006

1.5.10 Harmonisatie statistieken beroepsziekten en arbeidsongevallen

Er wordt een bindend instrument voorbereid tot verdere harmonisatie van de statistieken

6. RICHTLIJNEN AFKOMSTIG VAN HET D.G. III VAN DE EUROPESE UNIE BETREFFENDE DE HARMONISATIE VAN DE EUROPESE WETGEVING VOOR HET OP DE MARKT BRENGEN VAN MACHINES EN PRODUCTEN

Zie tabel II, . enkel deze m.b.t. veiligheid of gezondheid zijn vermeld
Zie ook 5.2 iv REACH

7. Integrale teksten – website EU

Opzoeking van richtlijn, aanbeveling, mededeling : http://eur-lex.europa.eu/RECH_menu.do?ihmlang=nl
De opzoeking is mogelijk op nummer document nummer publicatieblad en op trefwoord

European industrial relation dictionary :

<http://www.eurofound.eu.int/areas/industrialrelations/dictionary/index.htm>

8. Bijlagen

Tabel I : Codex over het welzijn van de werknemers : structuur

Tabel II: Europese richtlijnen betreffende het op de markt brengen van producten

Tabel III : Europese richtlijnen betreffende de bescherming van werknemers

Tabel IV : Europese richtlijnen betreffende de bescherming van werknemers, consument en bevolking